

Ө. Сабырұлы
Ф. Өзбекұлы
С. Өзбекұлы

Өлеңмен өрілген өмір

2017 ж.

Өлеңмен өрілген сөз өміріміз,
Бүгінде көтеріңкі көңіліміз.
Ұрпақтың ұлы жолта бастай білген,
Толықтай ұмыларты өңіріміз.
Әнердік ең өріне ұмытаудымен
Сіздерге байырмен көрініміз!

Мі тіліктен

Тасстамбековтар

зуреті,

18 көктем айы 2028 жыл

Сәулә

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ
ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

ТАСТАМБЕКОВ Ө. С., ТАСТАМБЕКОВ Ф. Ө.,
САБЫР С. Ө.

**ӨЛЕҢМЕН
ӨРІЛГЕН ӨМІР**

Петропавл, 2017

ӘОЖ 821.512.122
КБЖ 84 Қаз-5
Т22

Пікір білдірушілер:
Нұрсайын Шәріп,

Облыстық ішкі істер басқармасының жанындағы
«Өңірлік коммуникациялар қызметі» ММ директоры,
Халықаралық «Қазақстан ZAMAN» газетінің
СҚО бойынша меншікті тілшісі, Қазақстан Журналистер
одағының мүшесі, Ақпарат саласының үздігі

Ербақыт Амантайұлы, «Солтүстік Қазақстан» облыстық
газеті бас редакторының орынбасары.

Тастамбеков Ө. С., Тастамбеков Ф. Ө., Сабыр С. Ө.

«Өлеңмен өрілген өмір»

ISBN 978-601-06-4506-6

Тастамбековтар отбасының әкелі-балалы «Өлеңмен өрілген өмір» деп аталатын тұңғыш өлеңдер жинағына әр жылдары жазылған өлеңдер енгізілді. Олардың тақырыбы сан алуан. Мысалы, тәуелсіз мемлекетіміздің мерейі, егеменді еліміздің сән-салтанаты, елдік пен ерлік қасиеті, ел орда Астанамыздың әсемдігі, сонымен қатар биік тұлға тұтатын ақындарымызға арнау болса, Фархат ақынымыздың шет елдердің өлеңдерінің өз аудармалары енгізілген. Сезім мен аласапыран көңіл толқыныстарынан туған жырлары оқырман жүрегіне ыстық әсерге бөлері сөзсіз. Бұл кітапта Өзбек ағамыздың өлеңдерінен басқа да әзіл әңгімелері, көрген, білгендерін, ойға түйгендерін осы кітапта жазылған.

563426

ӘОЖ 821.512.122

КБЖ 84 Қаз-5

© Тастамбеков Ө. С., Тастамбеков Ф. Ө., Сабыр С. Ө.

ISBN 978-601-06-4506-6 ©

ӘОЖ 821.512.122

КБЖ 63.3 (5 қаз)

Северо-Казахстанская
областная библиотека
им. С. МУКАНОВА
г. Петропавловск

*Шұған жер, қиелі едің әуелі бастан,
Өңірің дарындарға толы дастан.
Ұрпағы болғаннан соң ұлылардың,
Біздерге бақыт бар ма бұдан асқан
Бір үйден үш өнерлі қалам тербеп,
Еліне жырларынан шашу шашқан
Кішісі он сегізге жаңа толса,
Үлкені алпыс жасқа аяқ басқан.*

ЖҮРЕГІМЕН ЖЫР ЖАЗҒАН ЖЕРЛЕСТЕРІМ...

Өзім шалғайдағы Бостандық ауылының тумасы болғандықтан, Өзбек пен Алманың отбасын жақсы танымын. Біз кездері көршіме жиен болып жүрген Өзбек ініміз болашақ жан жарын көрші үйден тапты да, «Бай Еңбегін» Бостандыққа «айырбастады», біздің ауылдың бәріне сыйлы азаматы атанды. Оған Өзбектің адами қасиеті, өнерге, әсіресе қазақ тілі мен поэзияға деген құлшынысы, имандылығы игі әсер етті. Өзі домбыра тартуға өте шебер болмаса да, қазақтың екі шекті аспабын құшақтап алып, табиғи дарынымен облыс орталығындағы айтыстарға қатысты, «өнерге таласы бар» екенін байқатты, ақ қайыңдар аралындағы Бостандықты Қызылжар өңіріне танытты. Сөз құдыретіне деген «ғашықтық» балаларына да дарыды. Оларды шындауға бұл күндері отағасы болып отырған талапшыл ініміз зор үлес қосты. Сөйтіп Өзбектің өзі айтқандай, «Бір үйден үш өнерлі қалам тербейтін» дәрежеге жетті. Фархаты

мен кіп-кішкентай Санжарын жана ғана жандана бастаған айтыс өнерінің додасына зор үмітпен әкеліп, сайыстың «қазанына» салды да жіберді. Онысы нәтижесіз болған жоқ. Қос ұл жыр сайысында оң-солдарын таныды, болаттай шындалды, поэзияның кәусарынан сусындады. Сөйте жүріп, айтыс десе делебесі қозатын Қызылжар өңірінің тұрғындарына өздерін танытып та үлгерді. Ата-бабамыз айтқандай, «Әке көрген оқ жонар» деген осы болса керек.

Өзбек ініміздің соңғы кездері кара сөзге де, ел тарихына да көңіл бөле бастағаны қуантады. Сөз өнері ұдайы ізденісті, шабытты үнемі жанып отыруды талап етеді. Сондықтан балаларына үлгі болып жүрген тұғырлы тұлғаның шыққан биігінен аласармауын, тек қана шарықтай, өлең өріне өрлей беруін тілеймін!..

Нұрсайын Шәріп,
Облыстық ішкі істер басқармасының жанындағы
«Өңірлік коммуникациялар қызметі» ММ директоры,
Халықаралық «Қазақстан ZAMAN» газетінің
СҚО бойынша меншікті тілшісі, Қазақстан Журналистер
одағының мүшесі, Ақпарат саласының үздігі

ӘЖЕГЕ ТАРТЫП ҰЛ ТУАР

Ауыл – қазақтың алтын бесігі. Қаймағы бұзымаған, іргесі сөгілмеген ауылдарымыздан талай тарландар түлеп ұшып, асқақ арманның жетегімен қияларға канат қақты.

Өкінішке қарай, қазір ауылдың қадірі қашыңқыраған алмағайып заман туды. Ауыз су жоқ, жолы шұрық тесік, қираған үйлер – күнделікті көрініске айналғалы қашан? Бірақ бұл келеңсіздіктер ауыл адамдарының ұнжырасын түсіріп, көңілдеріне қаяу салмауы керек.

Қызылжар өңіріндегі еңселі елді мекендердің бірі – Бостандық ауылы еді. Тұрғындарының ауызбіршілігі, еңбекқорлығы және ұлтжандылығымен ерекше қоныс. Осы ауылдың күнделікті күйбең тіршілігін өлеңіне қосып, кемшіліктері болса сын садағына алып, қарапайым ғана өмір кешіп жатқан бір азамат бар. Есімі Өзбек болғанымен, ұлты қазақ. Ол бала да оқытты, аламан айтысқа шығып, ауданының насымын да қорғады, комбайн мініп, егін де орды. Қай жұмыста жүрсе де өлеңін тастаған емес.

Қалада емес, ауылда менін тірлігім,
Босқа өтпеген ешқашан да бір күнім.

Ағайын бар, бауырлар бар осында,

Татулықпен жарастырған бірлігін, – деп
келетін шумақтардың иесі ел аузында жүрген,
ақсақалдардан естіген ескілікті әңгімелерді де
қойын дәптеріне түртіп жүреді екен.
Жазғандары облыстық «Солтүстік Қазақстан»
газетінің беттеріне де шығып үлгерді. Тілі
шұрайлы, өлендерінде көп айтыла бермейтін
ескілікті тіркестер кездесіп қалады,
әдебиеттің қайнарынан сусындағаны да
аңғарылады. Бұны кей қатарластарының сөз
мәйегін бұзып сөйлейтінін сынап жазған
«Жауыр болған «Жанағы» атты өлеңі де
анық аңғартып тұрғандай.

Ілескенмен көркемделген көшке мен,

Ана тілдің тазалығын хош көрем.

Қыстырмалы, қыңыр сөздер жетпесін,

Бүгінгінің ұрпағына өскелең, – деген бір
шумақпен түйінделетін өлең бүгінгідей
шұбар тілімізді түзетуге, байытуға шақырады.
Қазақта көп айтылатын тәмсілдердің бірі
«Әке көрген оқ жонар, шеше көрген тон
пішер» деп келетін нақыл сөз. Осы сөздің
дөп айтылғанына дау жоқ. Себебі, ұяда не
көрсең, ұшқанда соны ілесің. Өлең, әдебиет,
білім деген түсініктерді қастер тұтатын Өзбек

Тастамбековтың әулетінен жаман ұл шықпасы белгілі. Төрт ұлы – төрт құбыласы. Солардың ішінен ортаншысы Фархат пен кенжесі Санжарды ерекше атап өткім келеді. Фархат бала кезінен өлеңге өте жақын болды. Кейін журналистика мамандығын игере жүріп, мүшайраларға қатысты. Бүгінде қаламды серік еткен өңіріміздегі белгілі журналистердің біріне айналды. Ал Санжар айтыс арқылы танылды. Болар бала бесіктен байқалады. Домбырасы өзінен үлкен болса да ағаларымен сөз таластырып, талай аламанда көрерменді тамсантақаны есімізде. Бүгінде елордада, өнер мен мәдениеттің, әдебиеттің ортасында шындалып жүр.

Әкеге тартып ұл туар. Әкелі-балалы үшеудің өлендерін оқып отырып, қазақтың ауылына барып қайтқандай әсер аласың. Сөзді құрметтеген, әдебиетті бағалаған, көрген-білгендерін, ойларына түйгендерін қағаз бетіне түсіріп, ұрпағым білсін деп жүрген осындай ағаның және әке салған сұрлеумен келе жатқан ұлдардың барына риза боласың. Қалам – мәңгілік серіктеріңіз болсын!

**Ербақыт Амантайұлы, «Солтүстік Қазақстан»
облыстық газеті бас редакторының орынбасары**

Өлеңмен өрілген өмір _____

Өлеңмен өрілген өмірбаяным.

Мен қазіргі Есіл ауданындағы етегін кеңге жайған Еңбек ауылында туып өстім. Жар басына орналасқан, табиғаты тамаша көркіменен баурап алатын ауылымның тылсым күші, сиқыры әсер етті ме, әлде өніріміздегі дарынды тұлғалардың өнерімен өрілген өлеңдері өн бойыма өрісін жайды ма, қолыма қалам алып, ойыма келген оралымды дүниелерді жазғым- ақ келетіні рас болатын. Сол кездегі облыстық сүйікті газетіміз «Ленин туына» (қазіргі «Солтүстік Қазақстан») мектеп өміріндегі жағымды жаңалықтарды, аудан өміріндегі өнерлі жастарды жазумен шектелетінмін. Бірақ жұдырықтай жүрегіме жиналған жыр – шұмақтарымды жіберуге асыққан емеспін. Бір қайнауы ішінде қалғандай онымды келешектің еншісіне қалдыра беріппін. Ал, құрбы – құрдасқа, туыстарыма әдемі әзілмен арнаған өлеңдерім ел есінде сақталып, ата – әжемнің бауырында өскендіктен «Сұрағанның ақын баласы» атанып кеткен едім.

Балалықтан ағалық жасқа жеткенде Алма Әбдрашитқызына үйленіп, отау құрдық.

Бүгінгі күнге дейін ол ұлағатты ұстаздықтың ұлы жолында 35 жыл еңбек етіп келеді.

Қазақта «бір баласы бардың шығар – шықпас жаны бар,

екі баласы бардың – өкпе, бауыр, жалы бар,

үш баласы бардың - жылы суға малған колы бар,

төрт баласы бардың – аспаннан салған жолы бар» демекші, қазір төрт ұлымыз бар.

Үлкеніміз Мәрлен – үйленіп, немере иіскетіп отыр. Келініміз - Эльмира да құдайға шүкір,

мұғалімдік жолды тандап, шәкірттерді тәрбиелеп жүр. Дәуреніміз де ана жолын

куып, екі жоғарғы оқу орнын бітіріп, қазіргі таңда математика, информатика пәндерінен

сабак беруде.

Фархат ұлымыз журналистика саласында еңбек етуде. Көпейіміз – Санжар Лев Гумилёв

атындағы университеттің студенті, грант иегері. «Болар баланың бетінен қақпа, белін

бу» дейді дана халқым, осы ұлдарымызға бала кезінде дұрыс бағыт көрсете алдық деп

ойлаймын. Бүгінгі күні – менің, Фархат пен Санжар ұлдарымның жырлары жинақталған

осы кітабымыз да жарыққа шыққан сәтте. Елбасымыз Н. Ә. Назарбаевтың «Туған жер»

бағдарламасын бойына сіңіріп, жолдауды

Өлеңмен өрілген өмір _____

жүрегіне жақын етіп, қызу қолдаған
Бостандық ауыл кітапханашысы, әрі
балдызым Мұстапина Әсел Маратқызының
өлеңдерімізді жинақтап, кітап қылып
шығаруды қолға алғаны – біздің отбасын өте
қуантты және де оған деген алғысымыз да
шексіз. Сөз соңында, бағасын өзі берер барша
жыр сүйер қауымға:

- Ұмтылмадым атаққа, мадаққа да,
Ұрынбадым ұрсыспен шатаққа да.
Бойлап едім, барыммен баға тұтып,
Ақындардан қалған жыр – ғажапқа да
Жалындаған жырларым болмаса да,
Жанып едім шоқтай боп маздап қана
Қабыл алғай, қауым ел, сол жырымды,
Өз ойымнан өрбіген аздап қана! – деп
аяқтағым келеді.

Құттықтау.

ОЙЫН МЕН ОЙЫ АРАЛАС

Тимка досыма мүшел жасына толған кезде

Талай қысын, талай жаз артта қалып
Өнеріңмен келесің топты жарып
Төрт мүшелге толыпсың Темірболат.
Құттықтауда өзінді бүкіл халық
Менде саған айтамын құтты болсын
Бостандыққа барынша айғай салып
Денсаулықтың арқасында бой бермегін
Сүліктей боп сорсада мына нарық
Аққуыңды аймалап ара тұра
Шабытыңды алғайсың жанып – жанып
Қара көгің шанаға жегілгенде
Жүрер жолың әрқашан болсын жарық
Әзілімді қойсамда мықтап, тұсап,
Алып ұшты өзіңе ашып құшак
Өміріңді өнермен өрлете бер
Өнерсізге бұл жалған қырық пышак
Татулықпен тартымты тірлік қыл да
Тоңмойынға түймедей болма ұсак!
Ер кезегі екі емес үшке дейін
Жеңгетайым көтерсін тағы құрсак.
Еркелете бермей – ақ аққуыңды
Ойланыңдар араға бірер күн сап
Кешір Тимка егерде қатты кетсем
Жағылмаймын бетіңе күйеге ұксап

Өлеңмен өрілген өмір _____

Шәкірттерді жетеле өнеріңмен
Құлынын тастамайтын биеге ұксап
Туған күнде тоя бір сусын ішші
Қырық күн су ішпеген түйеге ұксап
Көктемді күт, ысқылап алақанды
Қарсы аларсың ұйқысыз ала таңды
Балажан – ең, барыңды іске қосып
Шығара бер сары уыз балапанды!
Елде туған ерекше бір ерексің
Еңбегіңмен, өнерімен зерексің
Бүгіндері ұл менен қыз өсіріп
Тамырларын терең жайған терексің
Шеберлігің ғаламат! «Хабар» түгіл
«ОРТ» - ға таптырмайтын дерексің
Техосмотр болған күні ауылда
Шопырлар мен аққуыңа керексің!
Қолыңдағы кист қандай, қалам қандай,
Тандайына талайдың татығандай!
Толғақтары кеп туған кей туындың
Валютаға Вьетнамға сатылғандай
Кей суретің дененді мұздатады
Тоңазытқыш ішіне қатырғандай
«СПИД» - інде талайлар мерт болыпты
Арыстан айға ұмтылып атылғандай
Екі жасты қамапсың бөтелкеге
Қорқып кеттім бір өзім отырғандай
Көре – көре суретті кейбіреулер
Жамандықтан жиіреніп жатылғандай

Ыстык болып барасың күннен – күнге
Табадан жаңа түскен бәтір нандай!

Өткен жылда қалсыншы бар азабын
Жаңа ғасыр сыйласын ой- ғажабын!
Жайнамазға жығылып, намаз оқып,
Оразамен орнатшы дін маздағын
Құман ұстап, дәретін алып жүрген,
Жиырма бірдің көрейін шын қазағын!

Айт боларда қаланы көп кезбегін,
Жамандықты еш уақытта сезбегін.
Жанұяңмен шат-шадыман жайқалып
Бола берсін қуанышты кездерін.
Мергені боп мына өмірдің мүлт кетпей
Нысананды дәлдеп қана көздегін
Қазақ емес көп ішінен өзіңнің
Достық тілек, әзілменен Өзбегің!

ЖЕМҚОРЛАР

-Анау ма, анау!
- Кеше оны кім елеп еді,
Ауылдағы сүмелек еді
Әйтеуір отқа түсіп кетпей жүрген,
Елпілдеген көбелек еді.
Мұғалім сабақ сұраса,
Бұл тұра қалып тамақ сұрайтын
Оны да табак – табак сұрайтын

Өлеңмен өрілген өмір _____

Тамағы болмаса,
Жата қалып жылайтын.
Сөйтіп жынды бурадай құтыратын
Мұғалім байғұс
500 тенге беріп құтылатын,
Қызыл шимайға толы беті
Күнделігінде қаптаған екі
Сүйткен сүмелек неме
Бүгіндер ер жетті
Нағашысының арқасында
Бастық боп кетті
Қазір тауық фермасына
Меңгеруші боп кеп отыр
Кабинетінде жатып алып
Окорачкаларды жеп отыр.
-Мынау ма, мынау!
-Мұның да оңбаған
11 жыл бойы
Басына білім қонбаған
-Абайды білесің бе десең,
-Білемін,
-Күнде футбол ойнап жүремін
Өткенде допты емес, теуіп қалып
Сындырдым оның білегін дейді.
- Ал, Мағжан ше, ол кім?
- Е, е , ол көрші болып тұрады,
Өзінің үп-үлкен құлағы
Ана жолы ат үйретем деп,

Оңбай жерге құлады.
Кітапты оқымаған,
Мұның бар білері осы.
Өншен атактылар –
Көрші – қолаң досы.
Сойткен бұл дүбәрә
Әупіріммен акын болды.
Көрінгенге жағымпаз, жақын болды
Жазған өлендері мардымсыз
Ақпанның аязындай салқын болды.
- Ол, ол ма!
- Оның да оңбайды?
Өмірбаяны инфарктке бергісіз мол қайғы
Бала жастан семіз болды
Тілі кеміс болды
«Ә» десең «Мә» дейді
«Мә» десең «Дә» дейді
Көрінгенді сұрайды
Бермесең жылайды
Сабакка бір күн барса
Он күн дем алады
Курортник деп атаған
Сол кезден – ақ бұл баланы
Тамақтан тарықпайтын
Жатудан жалықпайтын
Аузына тығындағаны әрі өтпей
Езуінен сорғалайтын
Тұр десең тұра алмай,

Өлеңмен өрілген өмір _____

Бөшке секілді домалайтын
Аяғы бүтін,
Демейсің мұның кем қолы.
Халқына пайдасы жоқ,
Бүгінгінің жемқоры.

Ұрпақ берсең қазаққа,
Жастай өзін баптасын.
Ері болып әр қашан,
Ел үмітін ақтасын.
Әлгіндей жалқаулардан
Құдай бізді сақтасын!

ҚОШ КЕЛДІҢ, ЖАҢА ЖЫЛЫМ!

Қош келдің, айналайын Жаңа Жылым,
Өзіңе арналады жаңа жырым.
Жаршысын сағынғандай жақсылықтың,
Асыға күтуде елім, таппай тыным.

Кел, Жаңа Жыл, төріме төрлет менің,
Жөн болар әлемді әнмен тербеткенің.
Құт қонған қазағымды қырандайын,
Құптаймын биіктерге өрлеткенін.

Келдің бе, Жаңа Жылым, тауық болып,
Қуансын халқым саған көңілі толып.
Әр ауылдың ажарын аша түсіп,
Әр отауға түстенсін қыдыр қонып.

Северо-Казахстанская
областная библиотека
им. С. МУКАНОВА
г. Петропавловск

Жем шашайын кеп қалған Тауығыма,
Ортақ болғай ойын-той, сауығыма.
Гүл жайнатып көктемде қырларыма,
Жаз жерімді қарық қыл жауыныңа.

Он екі айың қаз қатар тізілгесін,
Мейлің қысың, көктем, жаз, күзің келсін.
Ана әлдиі есітіліп әрбір үйден,
Жас сәбидің күлкісі үзілмесін.

Қуанышқа қандырып құрышымды,
Жалғайын алға басқан ұлы ісімді.
Тәуелсіз егеменді елдігіме,
Ала кел бақ-береке, ырысыңды!

АРНАУ

Көңілдің бүгінгі күн тасығаны,
Бірге тұр жұрт көтеріп қасымдағы.
Баршаңа құтты болсын ағайындар,
Өнердің ақ отауы ашылғаны.

Бұл отау әуел баста алып еді
Талантын сен арқылы танып еді
Нарықтың қыспағына шыдай алмай,
Жетімек баладай боп қалып еді.

Халықтың қуанышы жыр қаламы,
Тоқтаса, қолдан келер бар ма амалы?
Басшысы «Сенімімнің» Зәпкен аға
Қуантты бәрімізді қолға алғаны.

Ел едік қадірлеген қолда барды
Демеймін ердің ісі жолда қалды
Басы мен қасында боп сол ағамыз
Күрделі жөндеу жасап, жандандырды.

Шығар деп арамыздан ең бір мықтым,
Бұл күнді өздеріндей мен де күттім.
Өнердің ақ отауы қайта оралды,
Шешіліп ен түйіні жетімдіктің.

Елдегі ұлың анау, қызың мына
Өнердің түссін сүрлеу ұзынына
Шөлдеген жұртшылықты осы күні
Айызын қандырсыншы қызығына

Ауылдасқа қайта-қайта айта алам,
Ән мен күйің қалықтасын қайтадан.
Күміс күлкің ішін кернеп жатса егер,
Тілеулес боп, сонда ғана жай табам.

Қаншама адам қуанышқа жиылды
Өз несібең қайта өзіңе бұйырды
Еркебұлан әкімімнің қолынан
Тұсаукесер лентасы да қиылды.

Ал жастарым, өзіңді енді баптаңдар,
Ұлы үйіңді тек өнермен ақтаңдар.
Көздеріңнің қарасындай қадірлеп,
Бір ғасырға жететіндей сақтаңдар.

Бақыт қой, көңілдердің тасығаны,
Қуаныш мойындарға асылғаны,
Құт болып, ұзағынан сүйіндірсін,
Ордасы өнеріңнің ашылғаны.

**ТЕМІРБОЛАТ БОЖАНҰЛЫНЫҢ
50 ЖАСҚА ТОЛҒАНЫ**

Жаңа жылмен жарысып,
Оттай лаулап жаныпсың
Өнеріңмен өмірде
Талай топты жарыпсың!
Бой аласа болғанмен
Өнеріңмен алыпсың
Құрты үшін құрбан болған
Қармаққа түскен балықсың
Қазы – қарта жесең де
Семірмей біраз арыпсың
Өмірдің ұлы жолында
Өшпейтін іздер салыпсың
Нашақорлық жауым деп
«Спидкеде» барыпсың
Сый-құрметке солардан
Дефицит нәрсе алыпсың
Сөйтіп жүрген Тимкажан
Ердің жасы елуге
Сен де келіп қалыпсың!

Құтты болсын бүгінгі,
Елуге келген белесің!
Екі аяқты нық басып,
Бозжорғадай желесің.
Жамандықтан жиреніп,

Жақсылықты тересің
Бір аллаға сиынып
Талай қызық көресің!
Сиынбасаң тәңірге
Боқ басында өлерсің
Өнеріннен өмірде
Шәкіртке білім бересің
Арқасында өнердің
Сыйлы боп келесің
«Аққуға» да бірер сәт
Көңіліңді бөлерсің
Бір ғасырбек туармед
Сыйпай қойсаң денесін
Қыз құтырса қырықта
Дегеніне көнерсің
Ер құтырса солардың
Елуде ұрар енесін
Елуге келіп отырсаң
Айтқаным сенесің

Қазақты емес Өзбекті
Өзгеден жақсы көрдің бе
Қалаға кетіп сол үшін
Сыра да алып келдің бе
Сыйлысы боп халқымның
Алғысын ап жүр елдің де
Шипасы тисін өзіңе
Торқалы туған жердің де

Өлеңмен өрілген өмір _____

«Аққуым» деп айтқанда!
Бал тамып тұрсын ерніңде
Самалы желпіп өтседе
Сыйқыры болар желдің де
Көрінбейтін теріңде
Керегің жатыр беліңде
Нәпсісі нығыз болады
Елуге келген ердіңде!

Жұртыңа айтып расыңды,
Өнермен өрлет тасыңды
Аққумен жүзіп айдында
Кере бер қара қасыңды
Көктемде көбейтіп балапан
Басшыдай ұста басыңды
Божаннан туған ұрпақ ең
Әкеңнен асыр жасыңды
Қызыққа келе берейік
Құрметтеп дәмді асыңды.

Бата
НҰРТАЕВ
ТЕМІРБОЛАТ БОЖАНҰЛЫНА
АРНАЛҒАН

Берейін бата өзіңе,
Отырғам жоқ бал ашып.
Өмір теңіз жүзе бер
Аққуыңмен жарысып
Өнеріңе тәнті боп
Шәкіртің жүрсін таласып
Оныңды және сыйласын
Ауданыңда қарасып.
Өнерің өрге өрлесін
Астанада әрі асып
Еңбегіңді елінде,
Құрметтесін санасып.

Құтты болсын қадамың,
Таудай болсын талабың.
Шеберлігің шыңдалып,
Ұшқыр болсын қаламың

Өсе берсін өркендеп,
Ұл мен қызың – саябақ.
Қаз бен үйрек, индукті,
Өсіре бер бағалап.
Шөбінді де үйіпсің,

Өлеңтен өрілген өмір _____

Әдемілеп маялап.
Бұл өмірде жүре бер
Аққуыңды аялап.

Арайлап атар таңың болсын
Болашақ жол даңғыл болсын,
Мектебінде жүре бермей,
Екі аяққа бірер сәт дамыл болсын.
Елпілдеген елуден ассаңдағы,
Тамырда ойнап тұрар қаның болсын.
Орта жасқа келсең де осы күні,
Қыздарға қырындайтын сәнің болсын,
Осының бәрі әрине қабыл болсын!

АЛПЫСТА МІНГЕНДЕЙСІҢ ҰЛЫ ТАҚҚА

Темке досыма 60 толу құрметіне

Өнерің шарықтаған алысқа да
Топ жардың, түсіп талай жарысқа да.
Көседей келбетіңмен келіп қапсың,
Ақсақал атанатын алпысқа да,

Жұртшылық таңқалатын қайран қалып,
Өнерің туындайды ойдан анық.
Жұрмісің жылдар ізін жоғалтам деп,
Ақ шашты кара түске бояп алып.

Қаламы құлшынысын құлатпаған
Бұл Темке –тыңғылықты, тұрақты ағам.
«Қаскүнем; шапалақтап жіберсем бе?»
Деп тұрар кейбіреуді ұнатпаған.

Суретті –ең сүйікті іс көреді
Қолына қалам алса күш келеді
Мықтаса маскүнем мен шөлмек салып,
Ұйықтаса қыздар жайлы түс көреді.

Бақ құсың қонғандай-ақ әсем баққа,
Алпыста мінгендейсің ұлы таққа
Қос жүрек менде бар деп қоймайсың-ау
Соғатын Медведев пен Путин жаққа

Жастық шақ өте шыққан кеше ме еді?
Алпыс жас -бұл адамның есейгені
Есіңнен екі елі де кетпей жүр –ау
Алғашқы махаббатың Ресейдегі

Қастеев секілді бір дана кенен
Еңбегің жана берсін сенің де ерен
Ұрпақтың қызығына кенеле бер,
Жеңгеміз «аққу үнді» Сараменен!

АСЛАНҒА АРНАУ

Құда балаға 19 жаста

Көңілім қопарғандай тау мен тасты,
Ойымды қара бұлттай қайғы басты.
Сұм ажал арамыздан алып кетті,
Қайырып қанатынан қайран жасты.

Арманға жетелеумен асыл әнің,
Жанында жүрген жан ең жақсылардың.
Алаңсыз алыс кетсең – бала жүрек
Анасы тез көруге асығатын.

Сағыныш сезімі сәл селдетсе егер,
Еркелеп, мойнына кеп асылатын.
Сәйгүлік құлағында сан ойнаған,
Бір мініп, желсе көңілі басылатын.
Сөйткен жан, қас-қағымда ғайып болдың
Ақ көңіл, кең пейілді – Асыланым!

Дертіңе қанша шипа іздеуменен,
Үмітті үлбіреген үзбеген ең.
Шалғысың шыңдасан да шыдамдықтың
Қайғысын ала келді күз дегенмен.

Ісіңмен алға аттап ірілендің,
«Өлген жоқ, ол өлмейді, тірі», - дедім.
Дін сүйіп, бес намазын оқып жүрген,
Білімді жастарымның бірі едің.

Қалдырған ғұламадай мол мұрасын,
Жамағат жанын шарпып, шоқ қыласың.
Мол жүріп, кетсеңдағы мәңгілікке
Жол жүріп, кеткендей – ақ боп тұрасың.

Тәңірден денге саулық, сый алғанда,
Жаныңа дертің батты – ау, қиналғанда.
Көпшіл-ең, куә болдық, қоштасарда,
Дос – құрбың тегіс бәрі жиналғанда.

Асылан, аз ғұмырдың дәмін таттың,
Өмірден күдер үзбей, үміт арттың.
Тұлпарын жастық шақтың ерттегенде,
Тізгінін неге Тәңір кейін тарттың.

Рамазан қасиетті айында да ,
Соғарын білдің бе екен сұм сағаттың.
Жаның татсын жемісін ен жәннаттың,
Тәнің жатсын төрінде кең рахаттың.

Өлеңмен өрілген өмір _____

**САЛМАҚТЫ БОЛЫП ОЙЫҢЫЗ,
ҚҰТТЫ БОЛСЫН ТОЙЫҢЫЗ!**

Мухамедияр ағайдың зейнетке шығуына
арнау.

Жұмсаған ұлы еңбекке тер мен күшін,
Ағасы ыстықсың- ау біздер үшін.
Қалтам қалың азамат болсам егер
Көз тірінде соғар ем Сізге мүсін
Құтты болсын Пайғамбар жасындағы
Келіп қалған тал-түсің – алпыс үшін
Көктем күні көңліңді көкке өрлеп,
Орындалсың арманың, әрбір ісің!

Ұлағатты ұстаздық жолыңызда,
Абыройлы, беделді болдыңыз да.
Онан кейін әкімдік қызметінде
Билік тұрды – ау билетер қолыңызда
Ел еңсесін көтеріп келе жатып,
Орта жолда тастадың сорымызға
Ес білгелі есепке есің кетіп,
Қайта ұмтылдың үйренген борыңызға.
Өнегелі артында ізің қалып,
Зейнеткерлік жасқа да толдыңыз ба?

Қозғасам ойды Сіз жайлы
Шындықты жүрек жырлайды
Тойыңа келген туыстар,

Тілекпен ғана тынбайды
Биін де билеп, ән салып.
Өнерін Сізге сыйлайды.
Мінгізер едім машина
Есіктен әттең, сыймайды
Құлпырып жүрсең көктемдей,
Сағың да ешбір сынбайды
Халқына жақын болғандар,
Жамандық әсте қылмайды.
Казіргі әкім болғандар,
Тырнағыңа да тұрмайды!

Жаяулап, жолды төтелеп,
Ауылға келіп ертелеп,
Тазалық, тәртіп орнаттың,
«Жатқаның сенің жетер деп»
Жағалай қиды құртпасаң,
Боқ сасып ауыл кетер деп.
Өнерге бейім жастарың
Өзіңе жүрді еркелеп.
Соларды әр кез дайындап,
Алға да тарттың жетелеп!

Асыға елге жетуші-ең,
Дәмді асын татып кетуші —ең.
Кешігіп қалсаң қайтуға,
Қонаға жатып кетуші —ең
Жәй кетпей көше иттерін,

Өлеңмен өрілген өмір _____

Бір жола атып кетуші –ең
Ақ тұлпар ерттеп келсең де,
Боранда батып кетуші-ең.

Өмірің сәтті болсыншы,
Жез киіктей жосылған.
Жанұяң жаздай жайқалсын,
Келмесін қайғы тосыннан.
Қайындай тамыр жая бер,
Айрылмай ешбір досыңнан.
Әуелеп әнің аспанға,
Естілсін күлкің қосыңнан.
Өркендеп өссін ұрпағың,
Табылар әр кез қасыңнан.
Жараса бер жеңгеммен,
Мәңгілік жар боп қосылған!

СОҒЫС ТАҢБАСЫ

Соғыс деген хабар жетіп түнерген,
Аттаныпты азаматтың көбі елден.
Ауылымда бір кісіні көруші ем,
Бір жақ беті әжептәуір көгерген.

Отыратын бір орында қозғалмай,
Жұмбағы мол бұл кісіде ой қандай?
Көз маңайын келістіріп көкпенен
Әдейілеп біреу бояп қойғандай.

Жастық кездің әрбір сәтін тойлаған,
Қайдан келсін «соғыс» деген ой маған.
Көрген сайын сол адамға таң қалып,
Болмысынан осылай деп ойлағам.

Тәубеменен ішілетін таңғы асы,
Қазіргі ұрпақ-тек солардың жалғасы.
Кейін білдім: бетіндегі көк дақтар –
Сұм соғыстың салып берген таңбасы.

Тұрмыс-тірлік, түзеуменен бесігін,
Әр шаңырақ шаттана ашқан есігін.
Арғы атадан туыс болып келетін,
Тәукебай деп атаушы еді есімін!

Халық әр кез қуанышын тойлайтын,
Құрбы-құрдас әзілдесіп ойнайтын.
«Неше неміс қырғаныңды айт» десе,
Сол Тәукебай ештеңе айта қоймайтын.

Мысқыл болса түпке адамның жететін,
Тәуке ағам тұрып қана кететін.
«Соның өзі қайбір соғыскөрді», -деп,
Отырғандар оны мазақ ететін.

Бір басына жетерлік бар ақылы,
Айту, айтпау-оған өзі хақылы.
Ұлы Жеңіс қарсаңында мектепке

Өлеңтен өрілген өмір _____

Ардагерді арнайылап шақырды.

«Сағындырған туған атамекенім,
Сені ойласам, сейіледі секемім.
Сенің үшін құрбан жаным, білсем де,
Тірі қалу екіталай екенін.

Бойға бітіп өшпенділік, қаталдық,
Жауды аямай жастандырып, жайпадық
Оқ боратып, алға қадам бастырмай,
Тойтарыспен бетін әрі қайтардық.

Ер боздақтар ерлігімен танылды,
Көк түтіннен тынысымыз тарылды.
Астан-кестен, ысқырған оқ аздай-ақ,
Дәл қасыма бомба келіп жарылды.

Сол бір сәтте көмек келіп жетіпті,
Мені өлді деп қасымнан да өтіпті.
Соңғылары сырылымды естіп қап,
Госпитальға жедел алып кетіпті».

Әңгімесін естіп көңіл тоқ болды,
Көп кешікпей ол кісі де жоқ болды.
Өмірінен ерте үзіп әкеткен
Кеудесінде қалып қойған оқ болды.

САҒЫНЫП ЖҮРМІН ӨЗІНДІ

Кеңейткен осы күні керегемді,
Сағынам бір көрмесем немеремді.
Атасына асыға алшаң басып,
Көп кешікпей ертеңдер келер енді.

Бүгін күнім тезірек батар ма екен
Ертеңгі таң ертерек атар ма екен
Келген сайын оралып құшағыма
Дауысыңнан айналдым «Ата!» деген.

Тірлігімнен тапқандай тұнығымды,
Арналады өзіңе жырым құнды.
Шағтығын шаңырағыма шаша келген,
Қызықтаймын тәп-тәтті қылығыңды.

Шуағына бөлейтұғын жанымды,
Қарсы ала бер арайланған таңыңды.
Дүкен жаққа жетелеген сәттерде,
Қалтамдағы ақтарамын барымды.

Тас түйнектей танытсам да төзімді,
Сен келерде жолға тігем көзімді.
Жанұямды жайқалтып жіберетін,
Сарғайып, сағынып жүрмін өзіңді.

Өлеңмен өрілген өмір _____

Сенсің күнім, немеремнің алғашы,
Өр көгіме қыран құстай самғашы.
Көңілімнің кілтін тапқан бүгінде,
Өмірімнің өрнектелген жалғасы.

БІЗДІҢ АУЫЛ

Қалада емес, ауылда менің тірлігім,
Босқа өтпеген ешқашанда бір күнім.
Ағайын бар, бауырлар бар осында,
Татулықпен жарастырған бірлігін

Қалың орман, аққайыңдар маңайы,
Табиғатпен көрікті ауыл арайы
Самал желі санамызды сергітіп,
Көгімізден күн күлімдеп қарайды.

Қуаныштың сәтін әр кез тойлаған,
Өзінді айтсам келмес жаман ой маған
Бала жастан жалаң аяқ шириғып,
Асау аттың құлағында ойнағам.

Азайса да ауылдардың қатары,
(Осынау жәйт жанға қатты батады)
Біздің ауыл ажарланған арудай,
Күйі ойнап, әні айтылып жатады.

Беу, ауылым, саған әсте табынам,
Жемісіңді көрем әр күн бағыңнан
Анасына еркелейтін сәбидей,
Алыс кетсем, мен өзінді сағынам.

Талай-талай қызығыңа батсам да,
Тоймай жүрмін дәмін қанша татсам да.
Үйде отырмай, шаңғы байлап аяққа,
Таза ауада серуендеп бір қайтсам ба?

Нарыққа да төтеп берген тосылмай,
Мұндағының бәрі маған – досымдай
Құт – береке ырысы мол бүгінде,
Біле білсең, біздің ауыл осындай!

ТӘУЕЛСІЗДІК – ТҰҒЫРЫМ

Тәуелсіздік –
жас емендей жасаған,
Іргең мықты, берік болсың босаған.
Алыстап кеткен ата – бабамның,
Арманы едің аңсаған.

Тәуелсіздік –
арайлап атқан таңым – ең,
Сондықтан әркез сүйемін сені жаныммен
Себебі бізге жетіп –ең туың желбіреп,
Жастардың қыршын қанымен.

Өлеңмен өрілген өмір _____

Тәуелсіздік –

көрсеттің бізге кең жолды,
Тізгінін ұстап, атына мықтан ер қонды.
Тек сесі басым кеңестен ұлтым құтылып,
Еңсесі биік ел болды.

Тәуелсіздік –

Баршаға бақ боп қонып – ең,
Келмеске кетті кер тартпа күндер сорымен
Шаттанып әр кез әз халқым жүріп келеді,
Нұр ағаның нұрлы жолымен.

Тәуелсіздік –

бұл азаттық, еркіндік
Санамызды улағаннан серпілдік
Құс қанаты талатұғын қиямда,
Қырандайын қанат қағып желпіндік

Тауып берген тірлігімнің тұнығын,
Тәуелсіздік – ұмытылмас ұлы ұғым.
Өркендей бер, өрістей бер әмәнда,
Қазағыма құты қонған тұғырым!

ЖАУЫР БОЛҒАН «ЖАҢАҒЫ»

Тіл байлығым – теңіздейін телегей,
Жүрміз соны кейбір сәтте елемей.
«Жаңағы» сөз жауыр болып бүгінде,
Жабысты ғой тілімізге кенедей.

Бой көтерген шөгір шөптей, сорайып,
Соңғы кезде кетті-ау мүлде молайып.
«Жаңағымыз» жинақы ойды бұзумен,
Қайран тілім қалмаса екен қарайып.

Кеп қалғандай қасыма бір ұлт бөтен,
Жаңағы деп сөз басталса селт етем.
Тілімізге тікенге ұқсап қадалған,
Қашан ғана құтыламыз бұл дерттен.

Айтсам дағы ақиқатын шегелеп,
Кімдер менің шындығымды елемек.
«Жаңағы» деп, «Жаңағы» деп тұрғандар,
Намысымды келтіреді керемет.

Ілескенмен көркемделген көшке мен,
Ана тілдің тазалығын хош көрем.
Қыстырмалы, қыңыр сөздер жетпесін,
Бүгінгінің ұрпағына өскелең.

ЖЫНДЫ БОРАН

Қара бұлт кеп Күн көзін жасқап әрі,
Көк аспанда көсіліп жастанады.
Жауған қарын ұршықша билетумен,
Алай-дүлей бораны басталады.

Желі желіп даланы сәл ақырын,
Келе-келе кеңейтер тар алқымын.
Аласұрып бағады бет қаратпай,
Әкетердей ұшырып үй шатырын.

Ақ түнекке оранып үй мен қорам,
Көз аштырмай долданар бетер одан.
Аласұрып баққан соң бақсыдайын,
Атаныпсың сондықтан жынды боран.

Табиғатқа төтенше ызғар шашып,
Жынды боран жөнелді белден асып.
Ақ қарымен қайтадан қалды міне,
Кеше ғана ашылған жолды басып.

Асау теңіз толқынын тасқа ұрғандай,
Ерегісіп, әдейі қас қылғандай.
Сұржыландай сырғанап сырғымасы,
Өршеленіп ұлиды аш қасқырдай.

Беу, жолаушы, жүрмегей қарға батып,
Қалған дұрыс үйінде тізгін тартып.
Күн жылынса құтырар бораныңнан
Сарышұнақ тымықтау аяз артық.

АРНАУ

Ауылым – менің киелім
Өзінді сондай сүйемін
Манайың ару – аққайың
Көк орай шалғын жиегің

Кетпеген әсте бастан құт
Жазайын жыр қып, дастан қып
Атыңнан сенің айналдым
Ауылым менің – Бостандық

Суындай мөлдір жылғаның
Арналар саған жырларым
Себебі сенде өтіпті
Отыздан астам жылдарым.

Сен емес елдің осалы
Арманың алдан тосады
Талайды етті талантты
Білімнің мықты ошағы

Өлеңмен өрілген өмір _____

Аппақ ай жуған бетіңді
Қазақы елсің кең тілді
Өзіңде оқып, білім ап
Төрт ұлым өсіп жетілді.

Қалықтап көкке есімің
Молайып ырыс, несібің
Танылдың талай елдерге
Ауылым – алтын бесігім

Өткізген сенде өмірін
Дарынға толы өңірін
Осындай елден кетерде
Босайды неге көңілім?

Айналған бүгін әніме
Шырқалар сол ән әлі де
Жайлауың, далаң, сайың да
Ыстық қой маған бәрі де.

Сұлудай сымбат сән бердің
Шабытқа шалқар дем бердің
Аман бол ізім қалған жер
«Жантілеу», «Батан», «Бәйгелдім»!

Туғаннан кетсем «өгейге»
Жолымды біреу бөгей ме?

Көзімде жас бар сағынар
Кептелген тас бар көмейде

Ардақты, асыл мекенім
Кешікпей сенен кетемін
Қоштасар сәтім келгенде
Білемін қиын екенін

Болған соң панам, тірегім,
Сәттілік саған тіледім.
Қимасым кетіп қалғандай
Жыртылды жамау жүрегім

Ешкімге тақпай бекер мін,
Баратын жерге жетермін.
Алғысым шексіз аулыма,
Басымды иіп кетермін.

ӘҢГІМЕЛЕР

МӘҢГІ СОР

Меңгесер елді мекенінен 4 шақырым жерде ақ сортаңға айналып, жайылып жатқан осы алып тұзды көлдің емдік қасиеті өте керемет, әсіресе бел, жамбас, аяқ - қол сырқырамасына, буын ауруларына шипасы мол көрінеді.

Жаздың әбден ысыған шілде айларында емдеушілердің қарасы көбейе бастайды, тіпті Ресейдің түпкір – түпкірінен, өз еліміздің әр аймақтарынан да еліне шипа іздегендер толассыз келіп жатады.

Ауыл жақ тұсынан сылдырай аққан мөлдір, таза бұлақ суы – емдеушілерге шөлдерін басып, ас-дәмдеріне пайдаланатын, нағыз керекті сусын.

Көлге іргелес қоныстанған Бексейіт ауылының ақсақалы Кабдолин Тұрсынай ағамыз емдік қасиетінен басқа жергілікті халыққа кезінде пайдасының зор болғандығы жөнінде де сыр шертті:

-Сонау «ақтабан шұбырынды» жылдары ашықпаудың амалын іздеген жұртшылық соның бірден – бір амалын осы көлден тапқан. Ащы кермек татыған осы көлдің тұзы

мол араласқан суын қазандарға ұзақ уақыт қайнатқан, ыдыстарының ортасына тесіктері әдейіленіп істелінген үлкендеу ожау қойылады, әбден бабына келіп қайнатылған аппақ тұздар осы ожауға жабысып, жиналады екен. Ас тұзы ретінде іске асырған жұртшылық талғам етер тамақтарына ол-пұлдарына көпестерге айырбас қылған, өлместің күнін кешкен. Сонымен қатар бұл алып көлдің нақ ортасында шөбі шүйгін кең алқапты аралы да бар. Сол аралға апаратын өткелді де көбі біле бермейді.

«Асыра сілтеу болмасын, аша-тұяқ қалмасын» деген апшыңды қуырған алапат заманда қайран қазағымыз малынан да, барынан да айрылып жатқанда, сол кездегі ауылымыздың әл-ауқатты, бай адамы – Есенгелдінің Сақауы кәмпескелеуден жалтарып, табын-табын жылқыларын осы аралға әкеп жасырған, және адам түгілі қасқырлар бара алмайтын үлкен қорған, пана болған.

Аштық аузын ашып, ажал белең алып жатқанда Сақау бай жылқы етімен туған-туыстарын, елін асырап, аман алып қалған деседі.

Меңгесерді басқаша «Бақайтал» деп те атайды. «Бақайталдан келдің бе?» ,

Өлеңмен өрілген өмір _____

«Бақайталда не жаңалық?» десіп үлкендер жағы ылғиында бір – бірінен жөн сұрасады.

-Меңгесер елі құралғанға дейін сол орын «Бақайтал жайлауы» болатын. Малға өте қолайлы, шұрайлы кең алқап еді. Жайылымнан шеткері самсаған шіліктер мен жас талдар жапа-тармағай өсіп тұратын, қой-ешкілер жапырақтарын өліп-өшіп жейтін. Талдары топтасып тұрғандықтан, бақайға ұқсас түбірлері де кездескен соң атаудың өзі осыған байланысты қойылса керек, - деп өз пікірін білдірді тарих пәнінің мұғалімі, зейнеткер ұстаз Есмұқанов Сайлау Көлденұлы. Тағы бір айта кететін жайт, осыдан 17 жыл бұрын атақты жерлес жазушымыз Сәбит Мұқановтың 100 жылдық мерейтойына Алматы қаласынан бір топ жазушыларды бастаған арқалы ақын Ғафу Қайырбеков ағамыз келеді.

Алыстан келе жатқан құрметті меймандарға Меңгесер көлі манайында киіз үй тігіліп, жылқы сойылып, ауданымыздың әкімі, жергілікті басшылар, ауыл ақсақалдары жиналып, қарсы алады. Жаздың шілінгір, шуақты күндерінің бірі болғандықтан меймандар тұзды көлге шомылып, емдік балшығына аунап, дәмді қымызға қанығып, табиғатымызға тәнті болып, тамаша күй

кешеді. Алдына тартылған астан алып отырған Ғафу ағамыз көлден көзін айырмаған қалпы:

-Меңгесер деген атау қайдан шыққан, ол қандай мағынаны білдіреді?-деп жергілікті тұрғындарға сұрақ қояды.

-Бізге дейінгілерден естуімізше «Міңгескен» деген сөзден шыққан. Ертеректе көлдің маңайында қалың қамыс қаптай өскен. Соның ішінде бірлі –жарым аюлар да болған.

Кешкісін малдарын іздей барған салт аттыға тұтқиылдан бас салған аю адамын жарып тастаған. Тіпті шапшаң жылдамдығымен атқа мінгесіп, салт аттыны ерден жұлып алған: Алғашында «аю мінгескен», кейін «мінгескен» деп осы маңай солай аталып жүрді. Біздің білеріміз осы, -дейді ақсақалдардың бірі.

-Ал , менің ойымша Меңгесердің түпкі атауы – Мәңгісор болуы керек. Міне, емдік қасиеті өте мол, үлкен тұзды көл –жылдар ғасырлар өтсе де ағарған қалпы, мәңгі сортаң кейіпінде жатыр. Осында тұрақтанған орыстың ұлт өкілдері «Мәңгі сорға» тілдері келмей, бұрмалап «Менкесер» деп атап кеткен,-деп ойын түйіндеген екен Ғафу Қайырбеков ағамыз, шынында да Меңгесердің түпкі

Өлекмен өрілген өгір _____

атауы ақынның айтқанымен жанасатын секілді.

Анықтама – 1

Мәңгісор, Меңгесер – көл, осы селодан 4 километр жерде орналасқан. Теңіз деңгейінен 123,4 м биіктікте жатыр. Аумағы 38 км², пішіні доғал тәрізді. Ұзындығы 9,1 км, ал ең енді жері 6,1км, жағалау сызығының ұзындығы 25,1 км. Орташа тереңдігі 0,4м, ең терең жері 0,6-0,7м. Су массасының көл. 16,4 млн м³. Емен өзенінің ескі аңғарында орналасқан. Жағалары әртүрлі биіктікпен көлбеулікте, батысы биік 10 -15 м, оны жыралар тілімдеген. Көл түбі жайпақ және тұнбалы. Тұнбасы қышқыл жасыл түсті, жағымсыз шірік иісті, оның қалыңдығы 0,3м –ден 0,85метрге жетеді. Тұнбаның жиынтық көл.11 мың м³. Тұнба мен тым минералданған судың емдік қасиеті бар, хлоридтік-магнийлік- натрийлік түрге жатады. Қасиеті жағынан Медвежий көліне (Қорған обл.) жақын. 20 – 30 метр тереңдікте 3,3 – 11,3г/л минералданған азот-хлоридті-магний-натрийлік судың үлкен қоры табылған.

Анықтама – 2

Мәңгісор, Меңгесер – мамлют ауданындағы ауыл. Новомихайловка ауылдық округінің

орталығы. Аудан орталығы – Мамлют қаласынан оңтүстік – батысқа қарай 65 км жеоде орналасқан. Халқы 952 адам. 1978 – жылға дейін Озерный совхозы болған, ал 1992 жылға дейін «Меңкесер» қой шаруашылығы кеңшарының орталығы болды. 1992 жылы кеңшар «Меңкесер» ұжымдық кәсіпорын болып құрылды. Кеңшар негізінде 1996 жылы «Мамбетов және К» және бірнеше шаруа қожалығы құрылған. Ауылда орысша орта мектеп, кітапхана, клуб, фельдшер-акушерлік пункт, сауда орталығы бар. Жер көлемі – 32500г, оның ішінде 22000 г жері- егістік алқап. 2012 жылы «Ангус» асыл тұқымды 200 бас ірі қара мал әкелінген, қазіргі таңда бірнешеге көбейіп, керектеріне жаратуда.

ТАБАҚ ТАРТУДЫҢ ТӘРТІБІ

Батырлығы баршамызға аян Бауыржан Момышұлы атамыз қазақтың салт-дәстүрінмен әдет-ғұрпына өте жетік адам болған. Бірде таңғы астан кейін келіні Зейнепке кешке қадірлі қонақтарымен келетінін ескертіп кетеді. Атасының айтқанын айна-қатесіз түсінген келіні базардан семіз қой алдыртып, оны сойғызып, мүше мүшеге бөліп, қазанға салып, бабына келтіріп пісіреді.

Кешке сыйлы қонақтарымен келген батыр атамыз дастархан басына жайғасқан соң қойдың майлы мүшелері салынған бас табақты келіні алдарына өзі апарып қояды.

Әңгіме арасында атасына қарап, көңілін бірден аңғарған Зейнеп келіні: «астың дәмін не ашы, не тұщы қылмай, дәмдеп пісіріп ем, япыр-ай, қандай қателік жібердім» деп қалың ойға батады. Жарасымды әңгімелерінен кейін қонақтары тарасқан соң Бауыржан атамыз:

-Келін қарғам, асың дәмді болды, оған еш шүбә келтірмеймін. Бірақ осы ас жасауда үлкен төрт қате жібердің.

Бірінші қатең –табақты әйел басыңмен өзің көтеріп әкелдің. Табақты тек ер адамдар

тартады, тіпті олар болмаған жағдайда жасы үлкен аналар ғана атқара алады.

Екінші қатең – табаққа салынған қойдың басын төрдегі қонаққа желкесінкөрсетіп жеткіздің. Қой желкесімен емес, тұмсығымен жүреді. Сондықтан тұмсығын төрге қаратып қойған дұрыс.

Үшінші қатең – қойдың маңдайын қасқаламапсың. Маңдайын қасқалау төрт кұбылаң тең болсын деген мағынаны білдіреді.

Төртінші қатең – тісің қақпай әкелдің. Қойдың тісін қақпай беру- келген қонаққа деген өкпе-назың болса, соны аңғартады. Қонағың қағылмаған тіспен бірден ренішінді біліп, түсіністікке, кешірімге келеді. Алдағы уақытта осыларды ойыңнан шығарма, -деген екен.

БІР АУЫЛДЫҢ ТҮЛЕП ҰШҚАН ЖАСТАРЫ ЕДІК

Міне, биылғы оқу жылының аяқталуына да санаулы күндер қалды. Соңғы қоңыраудың соғылар үні – жас түлектерді үлкен өмірдің белесіне аттандырғалы тұр. Он бір жыл бойын білім нәрімен сусындаған мектеп

Өлеңмен өрілген өмір _____

бітірушілердің бал – бұл жанған жүздерінен қуаныштың нышанын көрудің өзі қандай ғанибет. Ата-ана ретінде оларға тек қана сәттілік тілеймін. Осындайда көңіліңді көтеріп, жан – дүниенді жадыратар «мектебім», «қоштасу вальсі», «бала махаббаты» әндерінің орындалуы ғажайып рахат сезімге бөлеп, сонау албырт жастық шағыңа жетелей жөнеледі. Ертеңгі соғылар соңғы қоңыраудың сыңғыры менің де жүрегімді тербетерін білемін, себебі алтын ұямнан аттанғалы 40 жыл болыпты.

Адамның жасы ұлғайған сайын, артына қарайлап, өткенін еске алуы –қай-қайсысымыздың болмасын ойымыздан орын алып, бойымызда сақталған сырлы дүние. Ұлағатты ұлы ұстаздармен өрімдей жас шәкірттерді көргенінде өткен күндердің еншісінде қалған өз өмірің кинолента тәрізді көз алдыңнан өтіп жатады.

-Шіркін, қайран жастық шақ – ай!

Кезінде ерең еңбектерімен атағы аспандап тұрған, есімі Ленин ауданы (қазіргі Есіл ауданы) түгілі, облыс, республика көлеміне таралып, «Бай еңбек» аталған ауылда туып өстік. Байлыққа мыңғырлаған малымен, өнімі көл-көсір қойларымен, саба-саба тіл үйірген қымыздарымен жетіп еді. Ауылдың

нақ ортасында ағаш бөренеден қиылып салынған онжылдық мектебі, жанында интернаты, асханасы, маңайын сәнге бөлеген жасыл желекті саябағы болатын. Осы білім ордасында өте білікті, өз мамндығының мықты ұстаздары – Ақай Байғожин, Мүкіжан Оразымбетов, Жәкөлай апай, Роза Қалиева, Мәну Бағырамова, Бақытжан Құсайынов, Амантай Ғазезова, Қошан Қалиевтар еңбек етті.

Олар талай шәкірттердің қанаттарын қатайтып, кең өмірдің биігіне өрлетті. Алашқа атын мәшһүр, арқалы ақынымыз Есләм Зікібаев, ауылымның тумасы, қарымды қаламгер, журналист Бақыт Мұстафин ағаларымыздың осы мектептен дәріс алып, өмірлерін өлеңмен өрнектеп, шабытты шығармаларымен жарық етіп танылғандығы - баршамыз үшін зор жетістік, үлкен мақтаныш. Біз, мектеп табалдырығын жиырма бір оқушы имене басып, тарыдай ғана қалпымызда кіріп едік. Алғашқы ұстазымыз, бастауыш сыныбының мұғалімі – Бағырамова Мәну апайымыз күлімдей қарсы алғаны әлі есімде. Дауысы жұмсақ, әрі ашық, өн бойынан салмақтылығы байқалатын апайымыз мәнерлеп жазуға, қойылған

Өлеңмен өрілген өмір _____

сұраққа толыққанды жауап беруге машықтандыра бастады.

Әліппедегі әріптерді әп-сәтте танып, оқу техникасын тез меңгеріп әкете алған құрбыларым – Оразымбетова Мәрзия, Байбосынова Тамаша, Қазиева Зәуреш, Кәкенова Бибігүл, ұлдардан – Мұқанов

Төлеген, Темірбеков Әлібек және мен бастауыштың озат оқушылар қатарына көтерілдік.

Қалғандары да көшімізден қалыспай , алға қарай ілгерілей бердік. Балалықтың балғын күндері мен айлары білім тереңіне бойлата отырып, айшықты іздерін артқа тастаумен өтіп жатты.

Бәріміз де өте ұйымшыл, бір – бірімізге қамқор болдық. Әр түрлі мәдени іс – шаралар, айтулы мерекелер, тіпті туған күндеріміз ескерусіз қалмайтын. Тазалыққа келсек, соның секторы Қазиева Зәурештің алдынан қалтырап өтетінбіз, ол сыпайы, салмақты болғанымен баршамыздан тазалықпен ұқыптылықты талап ететін. Жылдар өте әр пәннің мықтылары, желдей есер жүйріктері таныла бастады.

Мен секілді кейбірі әдебиет әлеміне, біреулері есеп-қисапқа, тарих қойнауының тереңіне бойлай жөнелді. Әсіресе, оқу үздігі

атанған құрбыларым алдына жан салмайтын,
қай пәнге болмасын құштарлығы көрініп
тұратын.

Кейде есепке басымыз қатып,
қиналатын кездер де кездесіп қалатын.
Мұндай сәтте дәл алдыңғы жақтағы партада
отырған, қара торы, көркем құрбым
Бибігүлге:

- Беу, қара қыз, қара қыз,
Бермен бізге қараңыз
Сенсіз мына есепке,
Келмей жатыр шамамыз, - деп, бір парақ
қағазды алдына тастай салатынмын. Көп
кешіктірмей Бибігүлден де есп пен бірге :

- Теңеген мені қараға,
Не дейін мына балаға
«Аппағым – ау» десеңіз,
Ауызың қисайып қалама?, - деген ұтымды
жауабы келетін.

Сөйтіп, алтын ұямыздан қанаттанып, бәріміз
де бір ауылдан түлеп ұштық. Қазіргі таңда
әрбіріміз еліміздің әр қаласында, ауылды
мекендерінде жанұямызды жайқалтып жүріп
жатқан жайымыз бар. Әр жылдағы соңғы
қоңыраудың соғылар сәті жақындаған сайын
сыныптастарымды қатты сағынғанымды
сеземін. Өмірден ерте өтіп кеткен дос –
құрбыларым Темірбеков Әлбек, Мәдиева

Өлеңмен өрілген өмір _____

Бақыт, Бопашева Нұржамалдарды жиі еске аламын. Жалындап тұрған шақтарында алыстап қала бергендері өте өкінішті-ақ! Бәрін де сағынатындай жөнім бар, өйткені кұрбы – кұрдастарымның кейбірін 37 жыл, қалғандарын көрмегелі 20 жылдан астам уақыт өтіпті. Кездейсоқ көрсем танымай қалуым да ғажап емес. Мұндай оқиға өз басымнан өткені де бар.

Оқу бітіргенімізге он жылдай уақыт болған аралығында келіншегім Алма екеуіміз Қарлыға бекетінде автобус күтіп тұрғанбыз. Жанымыздан өтіп бара жатқан су жаңа ГАЗ-53 маркалы машина сәл әрірек барып тоқтап, кабинадан ұзын бойлы орыс жігіті түсіп, бізге қарай беттеді.

Жанымдағы жан-жарым шопырдың мені танып келе жатқанын айтса, «орыстың менде не алмағы бар деп» мен бой бермедім. Жақындап қалған орыс:

-Ой, басыңды ұрайын, танымай тұрсың ба?, -дегенде «Мәссаған, мына орыс қазақша сөйлейді ғой» деп таң қалдым, қасыма тақап келгенде ғана:

-Ассап, сенсің бе? – деп кұшақтай алдым. Түрі орыстан аумаптын сыныптасым Ассап

Хамзиннің ұлты татар болса да кішкентай бала жасынан бізбен бірге өскен еді.

Әр таңы арайланып ататын ауылым да асыр салып, жарасымды жанұяның ұл-қыздарындай жайқалып өскен құрбы-құрдастарым бүгіндері мәуелі бәйтеректей тамырларын тереңге жайған да шығар. Сәл

ғана бос уақытымда олармен ойша қауышамын, қызықты қылықтарына еріксіз езу тартамын.

Көптен кездеспей жүрген сыныптастарыммен биылғы жаз айларының бірінде туған еліміздің төсінде бас түйістіріп, шіркін, мәре-сәре болсақ қой деген аяулы арманымның орындалуына да сенетін секілдімін. Өйткені қолақпандай 40 жылдың ішінде өн бойымызда талай өзгерістердің болғаны анық, сондықтан атаулы мерекеде үнсіз қалуымыз мүмкін емес.

Өлеңтен өрілген өмір _____

Елімізге осыдан 20 жыл бұрын Американдық Джон –Деер шетелдік комбайны келген еді. Оның егін жинаудағы сапасының өте жоғары, жылдамдығының да шапшаң екендігі, бункеріне 5 тонна астықтың асыра сиюы, оны әп-сәтте түсіруі, ылғалдың да молдығына қарамай жинай беретіндігі жұртшылықты таңқалдырғаны рас болатын. Не керек, осы комбайындар алғашқы келген кездерінде елде әңгіме де әртүрлі қызықты қауесеттер де күннен-күнге күшейіп, бір-біріне тарап жатты...

Бірінші әңгіме

Сол жылдары келісім-шарт бойынша шетелдік су жаңа төрт комбайн күзгі егіс науқанында Есіл бойында орналасқан бір ауылға бара қалады. Елдің іргесіне тоқтай қалған комбайындардың жанынан ат жеккен ақсақал маңайына тоқтай қалады да қызықтап қарап тұрады. Мұны көрген Рустем деген диқаншы жігіт амандық-саулықтан кейін, шалды комбайынды жақыннан таныстыруға жанына шақырады. Жағалай әйнекті кабинасына бас сұққан қария таңданған кейпін жасыра алмай:

-Пай, пай! Шынында да керемет екен, керемет! Міне, комбайн деп осыны айт! Енді астымызға уақытында жиналатын болды.

-Балам, бұл тез жүретін техника дейді, шын ба?

-Ия, ата, жолда сағатына 45 км, ал егіс алқабында сағатына 15 шақырым жүреді.

-Ойхой, неткен жүйрік өзі! Бункерінің сыйымдылығы қанша?

-Өзінің нормасы 5 тонна, ал былай 6 тоннаға дейін сия береді, соны небары 45 секундта түсіреді-деген жігітке таңырқай қараған қария: Мынау тіпті керемет қой, астық ұрлауға таптырмайтын комбайн екен. Керемет! – дейді. Шалдың ойын түсіне қалған ку жігіт те:

-Ата! Мұның компьютер деген пәлесі бар. Сол кім ұрлады, қанша астық алды, соның бәрін жазып алады, - деп айтуы мұң екен, сатыдан түсіп бара жатқан шал да:

-Әдірем қалсын, крмбайындарың балтайт екен, балтайт! – деп ұнатпай қалады.

-Ата, ата! Әлгінде ғана керемет, керемет деп тұр едіңіз ғой, енді не боп қалды? – деп сұрайды күлкісі кеп тұрған Рүстем.

-Ақсақал да балаға бұрылып:

Өлекмен өрілген өмір _____

-Андағы үстүкәш (стукач) комбайыныңнан өзіміздің кескілеп жатсаң да қыңқ демейтін «Енисейіміз» әлдеқайда артық, -деген екен.

Екінші әңгіме:

Менің өзім де алғашқылардың бірі болып осы теміртұлпарды тізгіндеген жандардың бірімін. Бірде жұмыстан жанұяма келсем үлкен құдағиым ас ішіп отыр екен. Ол кісі де еңбегімнің елеулі болуын тілеп, жаңа

техниканың аркасында астықты ысырапсыз жинап, мол табысқа кенелуімді тілге тиек етті. Бірер сәттен соң, естігені есіне түсіп кеткен ол:

-Құда, сендердің шетелдік комбайындарың бөлке-бөлке нан да шығарады дейді, сол өзі рас па? – дегені

Менде сабырлы қалпымды сақтап:

- Иә, рас! «Б» деген нүктесін (кнопкасын) бассаң бәтір нан, «Ж» дегенін бассаң жұқа нан шығарады, - дедім

- Астапыралла, астапыралла! Жел болмаса шөп басы қимылдамайды деген, жұрттың айтқаны шындық болды ғой, олар қазақтың нанын қайдан біледі? – деп құдағиым қайран қала, қайта сұрақ қойды.

- Бұл комбайын қазақстанға келген соң, оған өзіміздің компьютердің программасын

енгізген ғой, сондықтан қандай нанның түрі болсын өндіре береді - дедім сыртыма теуіп тұрған күлкімді көрсетпей.

- Ой, Аллаһ! Естімеген елде көп, шетелдің де шығармайтыны жоқ, сонда әлгі нандарды қайда жібереді?

- Кезектесіп келіп тұрған «автолавка» машиналары тиіп алып, қаланың дүкендеріне тасиды, - дедім мен де шімірікпей.

- Ғажап, ғажап-ай! Ендігі жерде қамыр илеп, нан пісіріп әуре болмаймыз десеңші, - деп құдағиым таңдайын қағып, таң қалып отырғанда, күлкі қысқан мен далаға шығып кеттім...

үшінші әңгіме:

Қазақ ауылдарының біріне бара қалған «Джон Дир» комбайындарын жергілікті диканшылар қарсы алды. Су жаңа техниканы айнала таңырқап жүргендердің жүздерінен таңданыс кейпі де көрініп тұр, көкейіндегі сұрақтарын да жаудырып-ақ жатыр. Солардың бірі:

- Жігіттер, техникаларың құтты болсын.

Біздің тағы бір қоятын сұрағымыз-осы комбайындарың егістік алқапта темір – терсек жатса, жалт бұрылып кетеді дейді, сонысы рас па? – деді.

Өлеңмен өрілген өмір _____

Сұрағын қызық көрген Рақымтай деген жігіт те:

-Әрине, қандай темір жатса да оған жоламай, айналып өтеді. Мұның иісшілдігі иттен де керемет! –деді

-Сонда, қалып қойған егістік не болады, - дейді ауыл жігіттері.

Рақымтай да бірден:

-Не болушы еді, комбайын қалдырып кеткен жерді қолдарыңа шалғы алып, өздерің шауып аласыңдар, сондықтан темір тастамауларың керек!, -деген екен.

ШАҒЫРАЙ БИДІҢ АЙТҚАНЫ

Шақырылған қонақ ретінде Шағырай би қуанышты бір жиынға барады.

Төрден орын алған ол ауылдың ақсақал-қарасақалдарымен қауқылдасып отырғанда бас табаққа салынған жылқының дәмді еті қойылады. Ет турамақшы болып, жан-жағына жалтақтаған шалға Шағырай би былғары қынабынан шығарып, өткір бәкісін береді.

Ұстараның жүзіндей лыпып тұрған бидің бәкісі қолына тиген шал да шапшаң жылдамдықпен мүшелі еттерді опыр-топыр турап тастайды да, майлыққа сүйкей сала ашық күйінде иесіне қайтарады. Бәкісін қолына алған Шағырай би жарқыраған жүзіне қарап тұрып:

- Қайтейн өткір ұшыңды,
Зая кеткен күшінді,
Бос келеріңді біліп ем,
Іштей жорып түсімді
Сенде ауыз жоқтығын,
Шалың бірден түсінді.
Жадағай, жайдақ күйінде,
Өзіме қайта ұсынды
Бір жапырақ түйресе,

Өлеңтен өрілген өмір _____

Ет жетпес деп ісінді, -деген екен
Ет турап болған соң бәкіні иесіне жалаң түрде
бос қайтармайды, табақтағы еттен бір –екі
түйірін ұшына іліп беру-сый құрметтің
белгісі екендігін білмеген шалға би қатты
налыпты.

СЫБАҒАСЫН АЛҒАН САРБАЗ

Бойында аздаған өнері бар, сонысын
мақтаныш етіп масайрай жөнелетін бір
сылқым жігіт құлпырған қызғалдақтай қызды
ауылдарды жағалап, өзіне жар іздейді.
Кешкілік тағы бір ауылға келіп жетіп,
шеткері тұрған үйге аттың басын бұрады.

Есігін ашып, үйге еніп келгенде айдай әсем,
күндей күлімдеген, сұлулығы сыртына төгіліп
тұрған, талдырмаш бойлы бойжеткенді
көрген жігіттің әбден есі кетеді. Қонағын
құдайындай күтетін қазақтың қанына сіңген
қасиетімен қыз да жолаушысына дастархан
жаяды. Дәмді асқа тойынып алған есер жігіт
қолындағы домбырасының перне қылдарын
қағып-қағып жіберіп:

-Серілер секілдіміз біз дегенің,
Сондықтан қызды ауылға жүз келемін.

Өнерім бір басымда толып жатыр,
Жөн болар менен күдер үзбегенің
Көрікті келбетімді көрген кезде,
Ғашық боп, құшақ жаяр қыз дегенің
Солардың ішіндегі таңдағаным,
Қарындас, сен боларсың іздегенім!-дейді де
қыздың жауабын білуге құмартады. Жауабын
ертенге қалдырған бұрымды бойжеткен
жігіттің жатар орнын басқа бөлмеге салып
береді. Ертеңіне шай ішуге шақыра барған
қыз жігіттің әлі ұйқыдан оянбағанын көреді.
Екі барады жігіт былқ етпейді.
Түс ауа үшінші рет барған бойжеткен шыдай
алмай, жігітке естірте:
-Бір келдім, екі келдім, үшке дейін,
Жақсы жігіт жатама түске дейін
Басындағы жастық пен көрпені бер,
Содан кейін мейлің жат кешке дейін,-дегенде
ұйқысы ашылып, селт еткен жігіт:
-Қарындас, бұл не, кешегі айтқаным
қарымта жауап па? – деп сұрайды.
-Жоқ, бұл саған бергем сыбағам, қандай жігіт
екенінді көрдік, жолыңнан қалма! – деген
екен қыз, сыннан өте алмаған ұйқышыға.

Әкем Сабыр, Анам Мәруәр, қарындасым Нағи, інім Қайсар

Мен 52 жасқа толған күнде (23VII) ұлдарым Астанаға әдейілеп қыдыртуға апарған еді. 2012 жыл

**Жаксылықтан еш қашпай,
Тойдан жүрміз көз ашпай**

Үлкеніміз Мәрден мен келінім Эльмира 2012 жыл

**Алғашқы, ең ыстық немерем –
Нұралы Мәрденұлы 3 жас**

**Кенейткен осы күні керегемді,
Бір қушақтап қалайын немеремді!**

«Мерейлі отбасы» - на қатысу алдында

Інілерім Нұрлыбек пен Қайсар келінім Сайрангүл, туған қарындастарым Сағым, Бағым және келіншегім Алма той сәтінде

Сол жақтан: жан жарым Алма және қайыңбикелерім Гүлнәр мен Жаңыл
2017 жыл, шілде айы

Дәурен ұлыммен келінім Динара 2017 жыл

Дәурен ұлыммен Динара келінімнің үйлену тойы,
аға - бөлелерімен

Сол жақта мен және келіншегім Алма,
Інім Тұрлыбек пен келінім Рақыш
Қыз ұзату тойында

**Елімізге танымал Қарағандылық
айтыскер ақын Дидар Қамиевпен бірге.**

**Белгілі айтыскер ақын Дәулеткерей Кәпұлымен және
жазба ақын Алмас Темірбаймен**

Көкшелік айтыскер ақын Қуаныш Оспановпен

**Көз салсам кең көлемді терезеге,
Ойыма келе қалар өлең неге?...**

Фархат ұлымның өнердегі сайысқа қатысуы

Қос құрдас - Фархатпен Қуаныштың Наурыздағы айтысы

Фархат пен Санжардың өлеңдері және айтыста жырлаған өлеңдері
мына кітаптарда жарық көрді

Республикалық «Айгөлек» журналының бас редакторы Қымбат апаймен кездесу
сәті
«Намысты ұл» атты байқауының жеңімпазы

Аудандақ газеттегі байқаудың жеңімпазы Санжар

Санжар ұлыма айтыс өнерінің айла – тәсілдерін үйретіп жатқан кезім

Санжардың оқу бітіргендегі Гүлнәр тәтесімен түскен кезі.
2015 жыл, 25 мамыр

Ұлым Санжар, құрбылары Жансая, Перизатпен
соңғы қоңырау сәтінде түскендері, 2015жыл.

Облыстық ақындар айтысындағы жеңімпаздарды марапаттау сәті

Санжардың облыс көлеміндегі айтыстардың жеңімпазы Жарқын Жұпарханұлымен айтысу сәті.

Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 20 жылдығына арналған Шал ақын ауданында өткен аймақтық ақындар айтысы Алғыс хаттың, қалалық ақындар айтысының Дипломының иегері Бостандық орта мектебінің 8 сынып оқушысы.

Облыстық ақындар мүшәйрасының
жеңімпаз болғандағы сәті

Сарытомар. Мағжан мұражайының алдында. 2012жыл

Әнші ағалары Саят және Ердоспен суретке түсу сәті

**Жүрсем де әсем қала Өскеменде,
Жетпейді туған ауыл, өскен елге!**

**Санжардың Өскемен қаласындағы Қанипа Бітібаева атындағы қазақ тілі мен
әдебиетінен халықаралық олимпиаданың жеңімпазы атануы**

**Тастамбеков
Фархат Өзбекұлының
өлеңдері**

АНАМА

Пәк анам, ару анам, асыл анам,
Жүзіңнен тек жылулық шашыраған.
Ұстаздық ұлағатты ұлы жолда,
Баланы үйретуден жасымаған.

Көшіне ілесіп ап нұрлы ағымның,
Білімін молайта бер жас бағыңның.
Ертеңгі ұлы ісінді жалғастырар,
Ұлыңмын, ұланыңмын, ұрпағыңмын!

Анашым - дарқан неткен даналығың,
Бойыма құйылады саналы ұғым.
Ер жетіп, есерліктен құтылсам да,
Қалмайды еркелейтін балалығым.

Жырыңа арқау етіп балаң бүгін,
Толтырар құшағыңа дала гүлін,
Анашым, тал бойыма ақ сүтіңмен,
Сіңірген бал ойыма ана тілін!

Кетсем мен білім қуып ел шетіне
Бір қылау түсірмеспін келбетіңе,
Баршасын аналардың тең көрсем де,
Еш жан жоқ Сізден асқан жер бетінде!

Өлеңмен өрілген өмір _____

БІЗДІҢ АУЫЛ

Ауыл десем:

Ақ шаңқай үй елестер,

Соның бәрін алып қолды ер істер.

Ауыл десем:

Қыр мен сайы, дөңесі,

Елестейді сонандайдан белестер.

Ауылда өсіп қызығына тоймағам,

Бала сезім бал күйіне бойлағам.

Күннің күні, керегесі кертіліп,

«Жүдер» деген келмепті ғой ой маған.

Әлі нығыз, мығым менің ауылым,

Әлі көрем қариялар қауымын.

Сол ауылға түкте емес бораның,

Түкте емес нөсерлеткен жауының

Жатсадағы ауыл жолдан тысқары

Қиын емес нарықтың кеп қысқаны.

Қиындығы қимасыңдай боп қалған

Алтыбақан - көзден бұлбұл ұшқаны.

Болса егер саусақ пенен қолдарда еп,

Ойын – сауық орны ертең оңар деп.

Үмітімді әлі де үзбей келемін,

Көзден ұшқан қайта орнына қонар деп.

Туысым бар, ағайын, мұнда бауыр,
Селт етпеген соқса да қанша дауыл.
Тірліктері ойсырап қалсадағы,
Бірліктерін сақтаған біздің ауыл!

МЕНИҢ ҚАЗАҚСТАНЫМ

Белгісіндей ой мен қыры даламның,
Қазақстан байтақ жері бабамның.
Қырдағы гүл, ойдағы тал – бәрі де,
Ыстық маған құшағындай анамның.

Туған жерде кіндігім де кесілген,
Ана тілім шуда жіптей есілген .
Өренің боп өмір кешсем жырақта,
Өлгенімше шығармысың есімнен.

Ұланың боп қарамаспын құр көзбен,
Сен жайында термелетсем жыр сөзбен.
Алты қанат ақ ордасын орнатып,
Қыран болып атам - қазақ қыр кезген.

Елестетем сары алтынды күзіннен,
Қызыл бидай масағынан сүзілген.
Толқын тербеп егістікті, әріде,
Ақ қайындар арулардай тізілген.

Өлеңмен өрілген өмір _____

Жас жүрегім сен деп соғар елжіреп,
Оған куә елдік алған ел тірек.
Бейбіт өмір белгісі боп әманда,
Тәуелсіздік туы тұрар желбіреп.

Бауырыңа барлық ұлтты құшқаның,
Бір анадан туғандай қып ұстадың.
Бірлігің мен тірлігіңді асқақтат,
Мейірімді менің Қазақстаным!

АСТАНАҒА ТАРТУ

Ой салдырған ұлы Астана маған бір,
Сарыарқаны саралайды санам бір.
Астананың шаңырағын көтерді,
Алтын күннен ұл тудырған заман бұл.

Кіндігінен гүл боп өскен Арқаның,
Батысым мен шығысымды жалғадың.
Евразияның жүрегі боп дүрсілдеп,
Орындадың Алашымның арманын.

Есіл аққан мойыныңа оралып,
Бәйтерек тұр самалыңа таранып.
Ақша бұлттар сүйіп өтті көркінді,
Келбетіңе көз тайдырмай қарадық.

Жас жүректің лүпіліндей нұр сепкен,
Астанамның ажарына не жеткен.
Шаң тұрғанда даңғылдарын тек қана,
Сарыарқаның самалына үрлеткен.

Бұл Астанам төл ордасы қазақтың,
Символына айналған соң азаттық.
Тәуелсіздік туы сенде желбіреп,
Рауандап бейбітшілік таңы атсын.

Өлеңмен өрілген өмір _____

Елордамыз біз үшін де еңселі,
Сәулетінде сұлулықтың өлшемі.
Алты алаштың маңдайының бағы сен,
Мәңгілікке мақтан тұтам мен сені.

Еліміздің жүрегі сен соғатын,
Қайрылмасын қос қырандай қанатың.
Ажарына шаң тұрмасын ағайын,
Астанамыз кеңге жайсын қанатын!

МАҒЖАННЫҢ АРУАҚ ЕЛІНЕ

Ей, Алла,
Сөздерім жетсін Мағжанға,
Шыжылдап шындық, шырқырап өткен
жалғанда.
Опасыздардың оғынан аман қалғанда,
Алысар еді,
Жарысар еді арманға!

Кесіртке ғұмыр
Құйрығын ғана ұстатқан,
Құты алмай Кеңестік қиын қыспақтан.
Ақ парақ жүрек,
Қаламның ажал сиясы,
Жыр жазған сайын қояды құрып бір қақпан.

Ақындар еді Пайғамбар ізін жалғаған,
Қазағым қайран санасыздықтан сорлаған.
Мағжанның жырын шүрдірлеп жатса
бүлдіршін,
Байлық емес нағыз бақыт сол маған.

Әктелмей өскен қайыңды түбі құрт жеген,
Мағжаным бірақ жасай береді ұлтпенен.
Қазағым емес Мағжаным жатса жұмақта,
Олдағы маған жаналық емес күтпеген.

Қысымдай суық көмейден шықса ақпан жыр,
Құрбан қып жырды о, дүниеге аттандыр,
Жалғысыраған Мағжанның аруақ еліне,
Жедел жетсін жұртынан келген хаттар бір.

ӨМІРІМ МЕНІҢ ҚЫРЫҚ ГРАДУСТА ҚАЙНАҒАН.

Такси ұстап барайын десем жұмаққа,
Жолақысын қымбат сұрайды бірақта.
Күншығыс жоқ қараңғылық елінде,
Қалдым содан мәңгілікке тұрақтап.

Иманым менің жүрекке тыққан кір ақша,
Арақтан аян түседі маған бір басқа.
Сайтан ойға толтырып ап рөмкесін,
Есігімді күнде келіп жын қақса.

Өленмен өрілген өтір _____

Дәретсіз күнде тәбетім менің ашылған,
Қырық градуста жұтып алуға асығам.
Өртеніп өңеш, мең-зең болып қиналдым,
Ақыл-ойым буланып барад басымнан.

Содан соң тұман,
Білмеймін мына мен кіммін,
Көз алдымда қояндай орғыр теңбіл күн.
Жатсам да құлап қара жерде
Қай жақта
Мас емеспін
Мас емеспін деп өзімді сендірдім.

Есімді жисам келеді таң да ағарып,
Жатыр екем қара күшікке жаланып.
Алқам-салқам,
Қалтамда жоқ амиян,
Соткам да жоқ, қалыппын түгел таланып.

Құмарлық кетпей,
Сорладым тағы басымнан,
Қырық градус жұтып алуға асығам.
Ай, бұлайша арақтың құлы боп өткенше,
Бөтелкенің шүмегіне қазір асылам.

Өмірім осы қырық градуста қайнаған,
Арақ іш деп қыстаушы еді қай бабам.
Бұл өмірден өтуге бүгін асықтым,
Келу үшін келесі өмірге қайтадан.

КҮН ҰЛЫ...

*Қайғыланба соқыр сорлы, шекпе зар,
Мен – Күн ұлы, көзімде Күн нұры бар.
Мен келемін, мен келемін, мен келем,
Күннен туған, Гүннен туған пайғамбар.*

(Мағжан Жұмабаев)

Жалғыз тал қауырсынмын
Ішінде дауысымның
Жеті қат көкті жарып өтіп
Күнменен сүйіскен.
Мен олмын,
Ол мен
Жанарларым түйіскен жалын жұтқан
нұрыңмен
Сен – Күн бетінде күллі әлемге
өлеңмен дұға қылып
Ғарышты жырыңмен биледің
Он екі қабырғалы ордалы жүрегімде

Өлеңмен өрілген өмір _____

Рухыңды рухыммен біріктіріп
Уақыттың тіліне
Сәулеңнің нұрына іліктіріп
Әуеніңнің сатысымен сүйредің
Киелім
Мен сені сүйемін!!!

Көк бөрі ем қуалап жүрген көкала үйрек
құсыңды
Ұяңа қондыра алмай қияңнан ғана ұшырдың
Мендегі соңғы үмітті мұңмен рухани тіліңді
түсіндім
Өмір өзі әлдилейді өлең болмысыңды
Мен алты алашпын айбынсыз бөлінбейтін
Ал ол жетіншісі көзге көрінбейтін
Ол – Күннің оты
Ол – менің отым
Жеткізбейтін
Жүгірген сайын биіктейтін
Сүрінген сайын тереңдейтін

Мұным не
Не айтқым келеді мұныммен
Мен – Қазақпын мың өліп, мың тірілген
Деймін де сәуленің Күн нұрлы
Соңынан тапыл – тапыл жүгірем
Шоқ тығып көмейге
От шығып тілімнен

Аналық құрсақтан
Өлең боп туылған Күн ұлы
Мен сені сүйемін
Ғұмырлық үніммен.....

Аспаным тұр ажары сіңген айдын – көлмен
сүйіскен,
Аққайыңдар иіліп кеп жотасынан иіскеп.
Сол аспан, сол аққайың мен болсам деп
отырам
Арманымды айдынға айтып толқыны ұрған
мүйістен.

Бәрі сұлу бәрі ғашық ғашықтықтан жаралған,
Бірақ менің махаббатым ізім – қайым
жоғалған.
Бейіш бақтың бір қызының қолын ұстап
жүріп ем,
Бармағына татымадым, періштемнің артық
саналған.

Күте алмадым күтіміңді білмеген соң
періштем,
Бір қателік, үтіріңді қойдың кешіп сен іштен.
Ғашық болып махаббатпен шарт жасасып
жатқанда,
Мәңгі сүйіп, күтушің боп өтуге мен келіскем.

Өпенмен өрілген өмір _____

Сүйдім бірақ күте алмай дел сал болып
шықты есім,
Төзімнің тұнығында тамшы суың біткесін.
Қос тағдырдың құйыла аққан жолын екі
айырдың,
Қойдың ба сен кешірілмес қателіктің
нүктесін.

Кеттің солай мекеніңе қайтіп енді оралмас,
Ол мекенге жай пенделер қанатсыз бірі бара
алмас.
Сондықтан да хат жібердім қанатын қаптап
жырменен,
Жайымды ұқсаң жайылсын ашу, жерге түсіп
хабарлас.

Тек сені сүйем білесің оны, білесің, жалғыз
жазығым,
Жаныңда болмай жабырқатып алдым
жаныңды сенің нәзігім.
Көрікі үшін ұнатқам жоқ пері қыздардың
бірін де,
Құмарлық үшін татқам жоқ тосса да рахат
мәзірін.

Аз уақыт рахат арзусыз болса азуыма тіптен
жұқпайды,

Керісінше Саған деген толқыныстарды тізіп
жұтпайды.

Өзің ғана керексің маған, керексің маған
өмірлік,
Өзгелер мені сүйіп тұрса да шын махаббат
шықпайды

Аққу құсын махаббаттың үркітіп кенет
алғасын,
Тістеп төктім нөсер көктің ақмаржан толы
дорбасын.
Жуып – шайсын қателік пен өкініштің
дақтарын,
Маған деген Жаным сенің еш ренішің
қалмасын.

Өлеңмен өрілген өмір _____

СІЗ ҒАШЫҚСЫЗ, АҒА!

(немесе мәңгілік махаббаттың мысалы)

Сіз ғашық болдыңыз,
Адамнан да сүйкімді,
Жаннан да сұлу.
Әлемнің ең көріктісіне
Әуеннің жетінші нотасындай,
Асқардың биігінде жаңғыртқан
Алты Алаштың сүйіктісіне
Ешкімнің бағынбайтын ерік – күшіне
Сіз ғашық болдыңыз
Мәңгілікке
Тығылмайтын табыт ішіне.

Сіз ғашықсыз,
Орманның басына біткен
бұлтты жапырақтан тамған жасыл мұңға,
Сіздің махаббатыңыздан
Екі әлем қосылуда.
Аққайың жүректің алғысынан,
Кеудеден сәуле ғып жан ұшырған.

Түн түссе құмартатыныңыз
Төрт қабырғалы бөлменің ішінде жатып.
Жұтаң қиял тиегінен
ағытылған шерлі – бақыт.

Сіз оны ойлаған сайын
Соңыңызға ілеспес уақыт.

Сізді түсінбейтін шығар,
Пенделер мүмкін әлі
Еңсеңізді езген құрғыр ой
құрысын бәрі,
Бас иген таңның таңы
ол жанның нәрі.
Оның мекені көрікті ой көктеткен,
Ғасырдың бағы.
Сіз оны сүйеге талпынғанда,
Ол сүйдіруге ұмтылады.

Топырақта ізі жатқанымен,
Сана болып самғауға бейім.
Тұңғиық та тұңғиық емес,
Шексіздік, шетсіздіктің көкжиегіне жете
білген
Тек түйін
Түйін
Түйін
Сіз сүйесіз аға,
Ғашықсыз поэзияға,
Ендеше шайырлардың мекені,
Бұл сенің де үйің!

Өлеңмен өрілген өмір _____

АСТАНА АСҚАҚТАСЫН АЖАРЫМЕН

Тарайды күннің нұры жер бетіне,
Арайлы Астананың келбетіне.
Қарайды адам түгіл орман шулап,
Сарыарқаның самалына тербетіле.

Нар алаш бұл шаһарды көп тілеген,
Салынған ғимараттар көк тіреген.
Ғажайып ғаламат бір сұлулық бар,
Көркінді суреттесін өткір өлең.

Астана тірегіндей байтақ елім,
Әлемге мақтан тұтып айтар елім.
Татулықпен тереңге тамыр жайған
Астана жүрегіндей Бәйтерегім.

Пирамида ғажайып өң беретін,
Ақорда ғаламат бір сән беретін.
Астана табу қиын бір мен үшін,
Азияда өзіңе тең келетін.

Он жылда Астанамыз тез жетілді,
Парақтайды тарих сәулетінді.
Есілдің бұйралаған толқындары,
Күркіреп әнге қосты келбетінді.

Қонақтар әлі талай ағылады,
Ақ дастарқан Сарыарқада жайылады.
Мен үшін жүрегімнің төріндесің,
Сен едің бар алаштың шаңырағы.

Жалын бар рух пенен жастарында,
Серпілтіп барлығында тастадың ба.
Көркіңді тамашалау үшін әне,
Бұлттар да сырғымай тұр аспаныңда.

СЕН

Арайлы жүзің –
Күнімдей сұлу,
Айымдай сұлу,
Өзіңдей ару болмаған.

Тербеген самал-
Сұлулық жыры,
Гүлдердің бірі,
Талы мен гүлі солмаған.

Ғашықпын саған,
Асықпын саған,
Келсеңші маған,
Аңсап сені толғанам.

Көзімді жұмсам –
Көремін сені,
Қинайды мені,

Өлеңтен өрілген өмір _____

Жүректі сезім, түйреген.
Айдынды аққу,
 Аққуды аспан,
 Аспанды Күн,
Күнімді түн билеген.
Тәнімді жүрек,
 Жүректі сезім,
 Сезімді өзін,
 Өзгені сенен сүймеген.

АСТАНА

Бүгіндер білім барда тереңдеген,
Жастарымыз жақсылыққа елеңдеген.
Еңселі Елордамды ел алдында,
Өрнектеп көрейінші өлеңменен.

Қыраны қалықтаған қиян далам,
Жұртына жұмақ жерден сый арнаған.
Ездікке еңселерін еш түсірмей,
Аңсаған ел болуды ұяң бабам.

Менде жоқ айтатұғын ой бөтенгі,
Бабалар арман тілек, ойы өтелді.
Төсінде Сарыарқаның сары алтындай,
Жас қала – Астанамыз бой көтерді.

Тәуелсіз – тәубелі атқан бүгін ақ таң,
Арайлы Астанамыз күлім қаққан.
Жүз жылға бергісіз боп он жылда орнап,
Бар әлем бір өзіңді еткен мақтан.

Сұлулық сымбатымен қылған ғашық,
Талайлар келбетінді көруге асық.
Күн санап көркеюде Астанамыз,
Елбасы асқақ ойы іске де асып.

Өлеңтен өрілген өмір _____

Асылық арманың бар алда қандай,
Санамды сиқыр сезім арбағандай.
Үш жүздің билері де биігімнен,
Ұлтына ұлағат сөз арнағандай!

Айналған символына ең керекті,
Күн құшып көркемдігін Ай да елепті.
Көрген жоқ әлем әлі дәл осындай,
Тамырын терең жайған «Бәйтеректі».

Қонғандай аққу келіп көл бетіне,
Көз талмай қарай берем келбетіңе.
Өмірде тең келердей бір өзіңе,
Қала жоқ, сірә, сендей жер бетінде.

Демеймін жақсылықтан қалыс қалдың,
Ұнады ұлы елдермен жарысқаның.
Астасып аспаныңмен зәулім үйлер,
Ғажайып жылдамдықпен ғарыштадың.

Аралай қалсаң, шіркін, «Думан» ішін,
Тамаша тартымдылық сыйын түсін.
Судағы жәндіктерді көру таңсық,
Мұхиттан шалғайдағы халық үшін.

Астанам – адамзаттың асыл ойы,
Бас қалам – биіктеуде күнде бойы.
Астанам – жас келіннің беташары,
Жас қалам – сәбилердің «бесік тойы».

Тәуелсіз еліміздің бастамасы,
Белгілі тәубеліктен тастамасы.
Төрлеткен бақ пен ырыс ен төріне,
Астана – бар қазақтың бас қаласы.

ҚАРАША ҮЙІ МҰҚАННЫҢ

*Түзу – түзу тілінген таспадайын,
Қамшы өремін таспадан басқадайын.
Қаламасаң қамшымды аулақ жүргін.
Қараша үйдің есігін ашпа, ағайын!*

(М. Мақатаев)

Қараша үй –
Қара өлеңі Мұқанның,
Түндігінен сығалаған сыңар мұң.
Аққу жырым ай астында туғанда,
Қонағың боп қараша үйге сұрандым.
Қараша үй –
Қара өлеңі Мұқанның.
Асыл жырдың көрінгенде арайы,
Ақын ұлдың тер төгеді самайы.
Рұқсат етші қараша үйге барайн.

Өлеңтен өрілген өмір _____

Жыр кітабым болмаса да, ағайын
Қымыз ішіп қонағы боп жатындар,
Шындық айтып шырылдаған ақындар.
Қара өлеңнің қазанында қайнаған,
Қасиетті қара қара өлеңнен татындар.
Аққу жырын аттандырып көк белге,
Қарсы алсын деп ұрпақтарым көктемде.
Қанатты жыр қайтып елге оралды,
Мұқаң ақын бұл өмірден өткенде.
Қарасаздың жыр жаңғыртып тасында,
Жетімкөлің жетім жатыр расында.
Қара өлеңнің қараша үйі тұрғанмен,
Өзің жоқсың ошағының басында.
Қараша үйі,
Қара өлеңі Мұқаңның,
Босағанда сығалаумен тұрамын.
(Өткені мен ғашық болған шығармын,)
Қара өлеңге қасиетті құмармын.
...Жыр жұлдызын жандырып,
Босағанда бұл өлеңді шығардым.

«ЖАУЫР БОЛҒАН ТАҚЫРЫП...»

Қазағымның бос келеді тақымы,
Көзсіз шыбын көзге кірер ақыры,
Ана тілді тірілтпекке тырыссақ
Дейді біреу «Жауыр болған тақырып».
Қан жылады ақ паракқа қаламым,
Томағасын сыпырып ап заманның,
Орақ тілмен басын орып түсер ем,
«Жауыр болған тақырып» дер адамның.
Шыныменен ақыра алмай арыстан,
Жаңылдырып бағзы арна – ағыстан.
Үнсіз уақыт ұры шықтың, амал не,
Қазағымды жұрдай қылып намыстан.
Аттандырып ана тілін жауыр тіл,
Өз кіндігін өзі кесіп бауыр тұр.
Болашақтан үмітіңді үздің бе –
Тілді ойлап жүрегінді ауыртып.
Осылайша, тіл күрмеліп ұшындық,
Бір тарының қауызына қысылдық.
Тексіздердің кеудесінің оты жоқ,
Тіл байрағын тік ұстамай түсірдік.
Ана тілдің тартылмасын бұлағы,
Ана тіл ғой ұлтымыздың тұрағы.
Тілімізді қадірлейік бәріміз,
Ұлтымыздың қанат қақсын қыраны!

Өпенмен өрілген өмір _____

БҰЛ, ФУТБОЛ!!!

Уайым, өкініш, қуаныш
Біз – футболист!
Доп соңынан қуамыз.
Оң қаптал,
Сол қаптал,
Шабуылға шықтық біз,
Ал қане,
Жанкүйелер шулаңыз!

Гол!
Гол!
Гол!
Эмоция мол!
Айғайла арена!
Бұл футбол!

Бір біріне қарап тұрған қапталар,
Бір қақпадан бір футболшы бақ табар.
Екі аяқтың арқасында гол соқса (!)
Фанаттары командамен мақтанар.

Қауіпті сәт...
Оқтай ұшып доп келед,
Шабуылшы тоғыздыққа тепкен ед.
Ал қақпашы ұшып барып қайтарды,
Өйткені бұл Оливердің мектебі ед.

Бірде офсайт.
Бірде фол.
Бәсеке мол, Бұл футбол!

Месси мерген тепкен доп,
Әлемді айналып кеткен доп.
Жер жүзінде футболдың,
Фанаттары неткен көп.

Гол!
Гол!
Гол!
Спорттың
Көкесі сол.
Оле, футбол!

АҚЫН ӨТКЕН ҚАРАТЫП ТАЛАЙ МЫҢДЫ

Саралы сөз жырымен өте құнды,
Ақын өткен қаратып талай мыңды.
Қазағымды танытқан бар әлемге,
Мақтан тұтам, ардақтап Абайымды.

Заманында ақынды елепті кім?
Ұрпағыңа орының бөлек бүгін.

Өлеңмен өрілген өмір _____

Ақыл – оймен айтқанға айып па екен
Ғылым, білім үйрену керектігін?!

Надандықтың налыған күйігіне,
Өсек, ұрлық – өмірдің күйі міне.
Еріншек боп бекерге малды шашқан,
Көтермеген қазақты биігіне.

Ұла Абайды оқысам термелеп бір,
Шың басына шықпасын өрмелеп құр.
Саналы бас, ойыңа білім жинап,
Өнегелі өмірге өрле деп тұр.

Абай дана, данышпан, кемеңгерім,
Саған жоқ қой бұл таңда тең келерім,
Сөзіңменен шаттықты ғұмыр кешіп,
Өзіңменен бақытты елім менің.

Саралы сөз жырымен өте құнды,
Ақын өткен қаратып талай мыңды.
Қазағымды танытқан бар әлемге,
Мақтан тұтам, ардақты Абайымды.

МАҒЖАНҒА

Орнатам деп ен өнерін ғажаптың,
Тартып өткен тауқыметін азаптың.
Алты алаштың маңдайына сыймаған,
Мағжан бүгін – күн шуағы қазақтың!

Жырын жаттап, шығармаған санамнан,
Қалай ғана қапы қалдық бабамнан.
Мағжан сөзі бозторғайдай шырылдап,
Мағжан үні естіледі даламнан.

Алаш үшін білімге жол ашқаны,
Бұл да оның беделінің асқаны.
Орын алған бар жүректің төрінен,
Бастамасы «Батыр Баян» дастаны.

Қаймықпастан заманынан қорқытқан,
Ұлтымыздың тағдыры еді толқытқан.
Ұстаздықтың жолында да ұлы ақын,
Сөз зергері Сәбитті де оқытқан.

Заманында танып білмес кімді – кім,
Серпе аштың надандықтың түндігін.
Алашыңа танымалсын сен бүгін,
Сасық көлде кесілсе де кіндігің.

Өлеңмен өрілген өмір _____

Ер екенсің,
Көрсетпеген сұлбанды,
Сен екенсің тағдырыңмен тұлғалы.
Қуантады қу мен ездің алдында,
Адалдық пен арың биік тұрғаны.

Сол үшінде сүйіп өтем өзінді,
Сары арқада құп алуда сөзінді.
Қаталдыққа қаһарланып тұра алған.
Неткен жансың қайсар мінез төзімді.

Өлеңінде өткенге ызғар есең бар,
Көркем жырын керегіңше көсеп ал.
Ардақты ақын атын әсте айғақтар,
Мәрмәр мүсін ескерткіш бар, көше бар.

Өтседағы жымысқы жыл отты күн
Жасындай жыр білдірмей тұр жоқтығын.
Мағжан атың – әйгіленіп әлемге,
Күннен күнге биіктеуде шоқтығың.

Халқың аман туысың бар, руың бар
Есіміңмен талай сәби туылар
Егеменді аңсап келген еліңде
Желбіреген тәуелсіздік туың бар.

АУДАРМАЛАР

The Show Must Go On

Кеңістік бос – өмірдің мәні неде?
Орындар босаса да – нәтижесіз деме...
Алға! Алға!
Кім біледі, жоқты іздеп жүрміз, неге?

Жаңа қаһарман – қылмыс толы жаһаннан
Өмір ойын, пейіш пе әлде жаһаннам?
Кәне қайсың бар төзе алатын
Шоу жалғасу керек,
Шоу жалғасу керек! Иә!
Алқынып жатса да жүрек,
Опа-далаптанып түлеп
Сонда да жүзімде күлкі жүрет

Не болса да – тағдыр тәлкегіне салам
Жүрек сыздаса – жаңа сәтсіз роман
Алға! Алға!
Өмірді не үшін берді саған.
Сабақ ал қателіктеріңнен
Ашулансам сабама келем

Өлеңмен өрілген өмір _____

Шұғыл бұрылыс, көңілім елең
Күншығыс күлім қақса да

Бұл жақта қараңғы,
Жаным қиналса да еркіндікке жетермін.
Сенем!

Көбелек түстес, жүрсем де паң күліп,
Кешегінің ертегілері өшпейді мәңгілік!
Мен қалықтай аламын, достар!

Шоу жалғасу керек!
Шоу жалғасу керек! Иә!
Мен күліп қарсы алам,
Бұл шоуда қалжырап, шаршағам
Бірақта берілмеймін, тағы да ән салам!

Құдіретім жеткен жерден
Бір түлеп биікке жетем
Шоу жалғасу үшін
Шоу жалғасу үшін
Күш-қуат керек екен
Шоу жалғасу керек!

YOU'LL NEVER WALK ALONE

(қазақша аударма)

Дауылға қарсы жүргенде,
Басыңды ұста биік.
Қорықпағайсың түнектен.
Сол дауыл бітер жерде,
Алтын аспан тұрады сүйіп.
Бозторғай үні шырқап жүректе.

Дауылға да,
Жауынға да қарамай.
Арманың алдамшы болса да,
Тек тосылып қалма.
Самға. Самға.

Дауылға қарсы жүргенде,
Басыңды ұста биік.
Қорықпағайсың түнектен.
Сол дауыл бітер жерде,
Алтын аспан тұрады сүйіп.
Бозторғай үні шырқап жүректе.

Дауылға да,
Жауынға да қарамай.
Арманың алдамшы болса да,
Тек тосылып қалма.
Самға. Самға үмітпен.
Үмітің өшпесе жүректе,

Өлеңмен өрілген өмір _____

Жалғызсырай қоймассың тірлікте.
Ешқашан жалғыз болмайсың,
Ешқашан жалғыз қалмайсың!

BON JOVI - IT'S MY LIFE

Бұл әнім арналады жүрекжұтқандарға
Рухын жықпай, өмір мәнін ұққандарға
Өзімді көптің бірі санамаймын
Құлақтарыңды түріндер ей адамдар
Бар дауысыммен айғайлаймын:

Бұл менің өмірім!
Санаулы бес күнде
Берілмеймін ешкімге!
Жүрегім тоқтағанша
Бұл менің өмірім
Түн артынан күн келсе
Өмір жолыңды күнде өлше
Тәнім жер қойнына кіргенше
Бұл менің өмірім!

Оңайлықпен берілмейтіндерге арнадым
Өл-тірілсе де орындай білетін арманын
Өмір шындай береді төзе білсең
Ешқашан шегінбе, тек өзіңе сен!

Бұл сенің өмірің!
Қиындықтардан қашпасаң,
Дәл қазір немесе ешқашан!
Жүрегің тоқтағанша,
Бұл сенің өмірің!
Бұйырса ұзақ жасайсың,
Әр кірпішінді өзің қашайсың
Тәніңді жерге тапсырғанша
Бұл сенің өмірің!

Арынды ешқашан кірлетпе,
Бұл әлем аядай жүректе!

Бұл менің өмірім!
Санаулы бес күнде
Берілмеймін ешкімге!
Жүрегім тоқтағанша
Бұл менің өмірім
Түн артынан күн келсе
Өмір жолыңды күнде өлше
Тәнім жер қойнына кіргенше
Бұл менің өмірім!

Өлеңмен өрілген өмір _____

SHAH RUKH KHAN - Janam Janam (Dilwale саундтрек, аударма)

Жаным Жаным Жаным
Махаббат әлемі
Нәзік соққан жүрек
сезімнің дәлелі
Періште мекенсің
Мен үшін жаралған
Ең сұлу ең көркем
Теңдесіз Ғажайып
Ғарышсың
Ғаламат әдемі

Саған ғана саған
жетуге асықтым
сен ерекше адам
ессіз мен ғашықпын
шын сүйген жүректер
бір соқсын мәңгілік
Ең сұлу ең көркем
Теңдесіз Ғажайып
Ғарышсың
Ғаламат әдемі

Сен сүрген өмірді
Бөліскім келеді
Мен үшін жалғызсың
Сүйіктім себебі
Күн болып шығар
Бақыттың мекені
Шаттығым таусылмас
Ғажайып ертегі

Сен менің әнімсің,
мен сенің әуенің
Сен менің бағымсың,
мен сенің әлемің

Шүкір, шүкір, шүкір,
Бір сенің барыңа
Сезім әнін бірге
Шырқайық тағы да
Арманым өзінді
Ету ғой жан жарым
Ең сұлу ең көркем
Теңдесіз Ғажайып
Ғарышсың
Ғаламат әдемі

Өлеңмен өрілген өмір _____

ZAALIMA RAEES
(Shah Rukh Khan & Mahira Khan)

Жолыңда жаным құрбан
Періштем менің
Қимаймын сені басқаға
О Ғашығым, о Ғашығым!

Бағыңа шаттық тұнған
Пейіште медің
Қинама мені тек қана
О Ғашығым, о Ғашығым!

Шүкір аллаға
Бүкіл ғаламда
Бір сені ғана
Сүйем Ғашығым

Сенсің ойымда
Сен де мойында
Тек мені ғана
Сүйші Ғашығым

Ерекше еркем менің
Жүрегің сенің
Теңдесіз бұл әлемде
О Ғашығым, о Ғашығым!

Әр кеште іздеймін сені,
Іздеймін сені
Сезім оты тереңде
О Ғашығым, о Ғашығым!

Бұрын сен
Ең Қолым жетпейтін
Арман шыңы болып ең

Бүгін мен
сен бір болайық шын
Ғашықтардың жолымен

Шүкір аллаға
Бүкіл ғаламда
Бір сені ғана
Сүйем Ғашығым

Сенсің ойымда
Сен де мойында
Тек мені ғана
Сүйші Ғашығым

Жолыңда жаным құрбан
Періштем менің
Аңсаймын күнде сені
О Ғашығым, о Ғашығым!

Өлеңмен өрілген өмір _____

Тағдырым таңып тұрған
Серігім едің
Болайық жаным бірге
О Ғашығым, о Ғашығым!

James Arthur - Impossible

Есімде маған өткенде
Абайла деді бір адам
Махабатқа келгенде
Көндім!
Көндім! Алайда сені көргенде
Қателесіп, қиялдап,
Әлгі сөзді ұмытып
Көндім

Солай бәрі бітті
Айтар сөз жоқ тіпті
Осылай Сен кеттің жөніңе
жеңімпаз боп
Сол үшін тырыспасаң да
Сенікі дұрыс қашан да

Айқайла, куәлік етем
Бітті деп арада бәрі
Махаббат өткінші екен

Көкжиек еткен тұрағы
Айтарсың бақытты деп

Өзгені ұнатты деп
Қалады жылап жүрек
Менің үмітімнің бәрі
Мүмкін емес, Мүмкін емес
Мүмкін емес, Мүмкін емес

Жоғалтып сүйіктімді
Кешемін күйік мұнды
Сенімге селкеу түсті
Білем Білем
Таптым деп іздегенімді
Өзіңмен бұл өмір құнды
Деп бекер тізіппін мұнды
Білем Білем

Сонымен бәрі біткенде
Айтатын сөз жоқ түк менде
Азаптағаның осымен жетер енді

Сабыр Санжар
Өзбекұлының өлендері

ХОШ КЕЛДІҢ, ӘЗ-НАУРЫЗ!

Құлақ салып тыңдашы
Жас жүрегім жырлашы
Хош келдіңіз төрге шық
Әз-Наурызым жыл басы!

Сыбағамды асайын
Жырдан шашу шашайын
Құдамыздай қарсы алып
Айқара есік ашайын

Бүгін болар той анық
Бар тіршілік оянып
Аққайыңдар арудай
Сән түзуде боянып

Білім алып, күшейіп
Біз жетіліп пісейік
Салтымыздың нұр сыйы-
Наурыз көже ішейік

Өркендесін даналы ел
Жас ұрпаққа сана бер
Барыс жылым бақпенен
Ырысыңды ала кел!

СОҚ ҚОҢЫРАУ, СЫҢҒЫРЛАП!

Кен ашқандай ақ отаудың түндігін
Қуанышқа толы күн – ау тым бүгін.
Гүл көктемім көкке өрлетші, кәнекей.
Қоңыраудың соңғы соққан сыңғырын.

Соқ қоңырау, кең даламды тербетіп,
Қатты соқсан қалар сенің нең кетіп.
Алтын ұям кеше ғана қарсы алған,
Түлектерің қалыпты ғой ер жетіп.

Соқшы, соқшы, бебеулетіп барынды,
Жадыратшы үніңменен жанымды
Сенің соққан сыңғырыңнан сәт алып
Талай түлек талантымен танылды.

Соқ, естілсін бүгін үнің қатты, нық
Жоқ қой, сұлу сыңғырыңда жат қылық.
Қияларға қанат қағар кезінде
Түлектерге тілеп соқшы сәттілік.

Соқ қоңырау, жас бүлдіршін қолынан,
Онындағы тусын айы оңынан.
Кең өмірге аттанғалы тұрғанды,
Жіберейік, кешіктірмей жолынан.

Шанағынан домбыра күй төккендей,
Қоңыраулатып аспанда аққу өткендей.
Өр қаламыз Өскеменде жүрсемде
Ғажап үнің құлағыма жеткендей.

Әуенімді саналарға бойлатып
Бар әлемді жатсың, шіркін, тойлатып!
Күміс даусың алыстағы менің де
Шабытымды жіберді ғой оятып!

АРДАГЕРЛЕРГЕ

Ұрпағына бейбіт күнді сыйлаған,
Ардагерлер – баршамызға сыйлы адам.
Жау жендетін ойсырата жеңгенде,
Қуанышы кеудесіне сыймаған.

Жеңе білген жоңғар менен қалмақты,
Бабалардың ұлы ерлігін жалғапты.
Атой салып, ес жидырмай фашистке,
Бұл жолы да батырлығын аңғартты.

Темір қару, автоматы қолында,
Жауын жеңді жігерленіп соңында.
Қаншамасы құрбан болды солардың,
Жетем деген жеңісінің жолында.

Өлеңмен өрілген өмір _____

Соғыс өрті талай ерді жалмапты,
Жеңіс жетіп, таңғажайып таң да атты.
Қан майданнан аман - есен келгеннің,
Ауылымда біреуі де қалмапты.

Келді міне, келді тағы Жеңіс күн,
Ұрпақтары көріп отыр жемісін.
Тағзым етер ескерткіштің алдында,
Оралмаған боздақтарға елі үшін.

Озбыр жаудан өз Отанын сақтаған,
Ардагерлер неткен қайсар, мықты адам.
Солар салған сара жолмен ұрпағы
Алға қарай баса берсін нық қадам.

АНАМА

Анашым- менің ақылшым
Өзіме ыстық, жақынсың
Ұстаздық ұлы жолында
Көрсеткен құрмет халқым шын

Анашым-алтын арайым
Сүйсіне саған қараймын
Қасымда жүрсең, өзімді
Бақытты жанға балаймын

Анашым-күміс көктемім
Көктемде гүлдей көктедім
Күлкіңнен қуат алатын
Қуанышым болсын көп менің

Анашым-бағым, берекем
Пейілің сондай кең екен
Көтерсін көңіл күйіңді
Көктемгі төл мерекең!

МАҚТАНЫШЫ ҚАЗАҚТЫҢ

Сөзге жүйрік, ұлы ойшылым, кемелім,
Мақтанышы бар қазақтың сен едің.
Өлеңіңнен өміріме нәр алып,
Шабытымды шалқытып-ақ келемін.

Келмесе де ғұлама боп ғарыштан,
Ұлы Абайым надандықпен алысқан.
Бұл тірлікте әлі күнге туған жоқ,
Қазағымда сенен асқан данышпан.

Келешектің жолын ашқан кемеңгер,
Абай десе барлық әлем елеңдер.
Сені сүйіп оқитұғын әр қазақ,
Дүниенің тылсымына терендер.

Өлеңмен өрілген өмір _____

Мол болған соң өз ұлтыңа берерің,
Биіктеп тұр бүгінгі күн беделің.
Айтып кеттің кер заманның кезінде,
Ғылым-білім үйренудің керегін.

Заманыңның сәл ызғары қайтқанмен,
Нар қазақты нұрлы өмірге тартқан ең.
Бес нәрседен қашық болып әрқашан,
Бес нәрсеге асығуды айтқан ең.

Жаттап жыр мен қара сөздің нақылын,
Өрлей түстім ұлы өнерге ақырын.
Қалай ғана құрметтемей өтейін,
Ар-ұждан мен ақылымның ақынын.

Сені оқысам шабыт шалқып тұнғандай,
Жүрегіме келер шіркін жыр қандай.
Ескерткішің ел болуды ойла деп,
Тастағы Абай тебіреніп тұрғандай.

Айнымаған анық басқан қалыптан,
Сүйсінемін Ана туған алыптан.
Қадір тұтар қасиетіңнен айналдым,
Нар қазақты бар әлемге танытқан.

Ұлы Абайым, арлы ақынım, нар тұлғам,
Өнеріңе сусындауда жан тұнған.
Бір өзіндей өнегелі болуға,
Есіміңмен талай сәби, жас туған.

Жүрсектағы бүгіндері сән құрып,
Ұрпақтарың өзінді жүр ән қылып.
Өшпейтұғын артында із қалдырған,
Ұлы Абайдың өнегесі мәңгілік!

ТУҒАН ТІЛІМ ТҰРҒАНДА

Жыры естілер даламның
Арайланған нұр таңда
Үні естілер бабамның
Туған тілім тұрғанда

Сал-серілер сайраған
Сауық-сайран құрғанда
Біздің заман адамын
Аузын біреу буған ба?

Өгей етіп, өз тілін
Өзге тілге кіріптар
Шүлдірлеген қазақта
Айтшы қандай бірлік бар?

ҰЛЫ АБАЙҒА ҰҚСАП БАҚ

Ашып өткен өнердің сарайын кең
Құмарлана көз тастап қарайын мен.
Ұлы Абайым- танытқан ұлылығын
Ақылшым-ең, атар таң, арайым ең.
Соқтықпалы, соқпақты жерде өсіп,
Надандықтың алысқан талайымен.
Нар қазақты әлемге әйгілі еткен
Ел бақытты бүгінде Абайымен!

Заманыңда көрсең де не бір күйік
Жатсадағы күйікті басыңа үйіп,
Мыңмен жалғыз алыстың, арпалыстың
Төмендемей ешқашан рухың биік.
Жырларыңның түбіне терең бойлап,
Әлем оқып жатыр ғой шындап сүйіп.
Оралымды сөзіңді ойға тоқып,
Ұрпағың боп өтейін басымды иіп!

Кемеңгерсің – құлашын кеңге жайған
Сен болмасаң, ұлы өнер келер қайдан?
Өзіңе ұқсап менің де өз ұлтыма
Мол болса деп ойлаймын берер пайдам.
Баптаған соң бабына келтіріп-ақ
Құлагер де шыққан ғой құла тайдан.
Дәл өзіндей дананы тудыра алған
Аса алмай тұр еш қазақ Құнанбайдан!

Жүрсектағы том-том кітап құшақтап,
Сөз қадірін кетірмейік ұсақтап.
Сөйлер болсаң, жазар болсаң, ей, Қазақ!
Шамаң келсе, Ұлы Абайға ұксап бақ!

ҰЛЫ АБАЙҒА

Абай!Абай!
Қазағымның ұлысың
Ақылыңмен ірісің
Мақтанышпен айтатын
Ақындардың жырысың
Өрге өрлеткен ұлтымның
Мәңгі сөнбес күнісің
Қорықпаған сұр заман
Суырғанда қылышын
Салмақты ой, сөзімен
Арттырған елдің ырысын
Сөйлер болсам сен жайлы
Кең ашылар тынысым

Абай!Абай
Сен туыпсың алыптан
Асыл жанды халықтан
Өнердің жолын ашыпсың
Қазағымның бәрі ұққан
Ұрпағың бар бүгіндер

Өлеңмен өрілген өмір _____

Әсер алған жарықтан
Оза туған заманнан
Ұлы ақыннан айналдым
Қазақ деген халықты
Бар әлемге танытқан

ҰСТАЗЫМ МЕН ҚЫЗДАРҒА

Күлімдеп тұрған Күнсіндер!
Құлпырып тұрған гүлсіндер
Біріңіз Ұстаз, қалғаның
Шәкірті болып жүрсіндер
Сіздердей нәзік жандардың
Қадірін әркез білсін ел

Тілектің айтсам дұрысын
Айналып келер жыл ішін
Бүгінгі төл мерекең
Алада келсін ырысын
Сіздерді көрген кезімде
Ашылар кеңге тынысым
Шалқытар шалқар шабытын
Ақынның шырқар жырысың
Ұстазсыз-үнім шықпастай
Қыздарсыз-күнім құрысын!

ҰСТАЗДАР АСЫЛ ЖАНДАР ҒОЙ

Қадірін оның білеміз
Ал, қыздармен жарасып
Ойнап бірге жүреміз
Білім- теңіз болған соң
Бір кемеде жүземіз
Жақындарда жағаға
Өткенді ойға тіземіз

Гүл көктемнің келгенде
Қуанышқа қаныңдар
Төл мереке құтты боп
Баршаңыз оттай жаныңдар
Ұстаздарға тілегім
Шабыт болсын жалыңдар
Беу, құрбылар күн сайын
«бестік» баға алыңдар
Жылқы жылы жаңаша
Өмірге жол салыңдар
Қайғы жемей қартаймай
Жас күйінде қалыңдар!

Өлеңмен өрілген өмір _____

ҰЛЫ ЕЛІН ҰШТАСТЫРҒАН ӘЛЕМІМЕН

Ой қозғап, сергітетін саналарды
Халықпыз құрметтеген даналарды
Жылулық нұр таңыма жеткеннен соң
Ұлылық ұрпағыңа таралады
Ғабеннің кең көлемді шығармасы
Қазақтың кең даласын аралады
Тіліне тиек еткен тақырыбы
Ең асыл-аналарға арналады

Арайлап атқан бүгін жыр таңым бар
Өзінді сүйіп оқыр ұрпағың бар
Ғабендей алыптардың арқасында
Арылдық кер заманнан қылтаны бар
Әлемді әлдімен тербететін
Мыңдаған білімі мол «Ұлпаның» бар

Көркем сөз зергерісің, қаламгерсің
Өнерің өмірде өшпей қала берсін
Бесеудің хатында да қолтаңбаң бар
Қорықпай жазған неткен даналы ерсін
Сұм заман ызғарынан қаймықпаған
Ерлігі Ғабендердін дара дерсің

Ел едік қадірлеген қолда барын
Рухың биік бүгінде, биік арың

Қазақтың ен бағына бере салған
Ғабеннің өн бойына қонған дарын
Ержүрек қаламгерім қайдасың деп
Елжіреп сені іздеуде Елтінжалың!

Өнермен көтерілер елдің бағы
Ерлердің таймасыншы мінген тағы
Жақсының жақсылығын айта білсек
Өз жұртым содан жақұт тағынады
Ғабиттің ғибраттарын бойға жинап
Талайлар ашар елдің бағын әлі
Бой жетіп, күнге ұмтылып, сұлу шашқан
Өзінді «Қыз-қарағай» сағынады

Шаттықтың тербетілген әуенімен
Ұлы елін ұштастырған әлемімен
Жалғасы боп жүрген соң жазушының
Жырлар жазып көрейін әдемі мен
Алаш атын аспанға асқақтатқан
Ел бақытты бүгінде Ғабенімен

Өлеңмен өрілген өмір _____

МАҒЖАН ЖЫРЫ- МӘҢГІЛІК

Рухы биік бүгінде
Мағжан ақын киелім
Сұлулық бар үнінде
Жырларыңды сүйемін

Ұлы ақын туған елімде
Шабытым аттай желеді
Өзіңе ұқсап менің де
Сұлу жыр жазғым келеді

Не шара тағдыр ісіне
Айналдың елес пішінге
Сырыңа сұлу тұнып тұр
Аққайың сырты, іші де

Келсе де көктем, күз мейлің
Жырыңнан үміт үзбеймін
Самалы соқса Арқаның
Өзіңді содан іздеймін

Бүгінгі ғажап күнімде
Ден қойған ұрпақ білімге
Ұлы ақын сенген жастардың
Бірімін мен де бүгінде

Ұлыңа үлгі, пайдаң бар
Өзіндей ақын қайда бар
Марқасқа Мағжан мақтаныш-
Туылған күннен пайғамбар

Қысылған сол кез жаныңды
Бойдағы өнер барыңды
Естіді халқым әніңді
Естіді Ием зарыңды

Ел болып, жұртым қуанды
Көк байрақ қолға ту алды
Алаштың атын аспанға
Бір күнде бірақ шығарды

Тәңірім берді тілегін
Толқыттың елдің жүрегін
Тәуелсіз елім, алашым
Тірлікте тапты тірегін

Сарыарқа самал жерінде
Күмістей айдын көлінде
Үніңе үлес қосуда
Ұрпағың туған жерінде
Атыңды қосып ән қылып
Өмірде жүрміз сән құрып
Біздерге жеткен бүтіндей
Мағжанның жыры-мәңгілік!

КӨКТЕМ

Көктем, көктем, неткен көркем
Күн күлімдеп, нұрын төккен
Самал желі, беттен өпкен
Құлпырылып тұр кереметтей
Менің өлкем!
Сезімді серпе ұштар
Шіркін көңіл саған құштар
Орман ішін әнге бөлеп
Сайрап жатыр бұлбұл құстар.
Ұмытылмас мұндай шақтар
Ақын бол да жырыңды ақтар
Көздің жауын алып тұр –ау
Қырда өскен қызғалдақтар
Гүл-гүл көктем, неткен көркем
Өзіңе тартар, аймалап беттен
Жып-жылы жаңбыр, себелеп көктем
Ойнаймын мен де, көбелекпен!!!

СОҢҒЫ ҚОҢЫРАУ.

Қимастық сәт келді, міне, бүгінгі,
Тұрмыз біздер бойға жинап білімді.
Соқ қоңырау сыңғырлата, жаңғыра,
Естікші соңғы соққан үніңді.

Оқушы едік көктем туса кезі кеп,
Оқу бітсе деп жүретін тезірек.
Бүгінгі күн қалай бітті деп ойлап,
Жүрегім тұр тебірене елжіреп.

Алтын ұям – аялаған өзімді,
Сағынармын сендегі өткен кезімді.
Соңғы қоңырау соғылар сәт жеткенде,
Қимастықпен қоштасарым сезілді.

Он бір жылдың өлшеп көрсем арасын,
Бар шәкірттің биіктеттің санасын.
Көзіме жас көлкілдетіп әкеліп,
Осыншама ыстық болып барасың.

Жүрсемдағы ұлы өнерді жандырып,
Сені бүгін жырлайыншы ән қылып.
Қанат қағып ертеңдері ұшармын,
Бал дәуренім балалықты қалдырып.

Өлеңтен өрілген өмір _____

Алтын ұям-биік тұрған шоқтығым,
Талай түлек көңілдерін тоқ қылдың.
Өзіңменен қоштасудың қиын-ай,
Жан дүнием езілгендей боп тұрмын.

Шындығымды сенен несін жасырам,
Мерейіңді асқақтата асырам.
Шетте жүріп, ауыл жаққа бет бұрсам,
Алтын ұям – саған ғана асығам.

Қоңыраудың үні жанды толқытқан,
Әр үнінде қуаныш бар көп ұтқан.
Ұстаздарға шексіз менің алғысым,
Адамзаттың алыбында оқытқан.
Шәкіртіне жылы жүзбен қараған,
Айналайын ұстаз деген данадан.
Ойымызға білім нәрі құйылып,
Бойымызға жан шуағы тараған.

Ұстаз деген – өмірдегі ұлы адам,
Ұлағатты әр сөзіңді құп алам.
Сіздерменен қызметтес боп істеген,
Ұстаз болған Анама да қуанам.

Ұлы өмірдің білем жолы шырғалаң,
Шырғалаңның қиындығын ұға алам.
Аман жүрсем ауылдың да атағын,
Бар әлемге паш еткізіп шығарам.

ГҮЛЖАН ТАТЕЙГЕ

Ұстаз деген ұлы есімді арқалап
Жылы жүзің жанымызға тарқап-ақ
Зейнет жасқа жеткен кезде бүгіндер
Қуануда ауыл-аймақ, шартарап

Күлімдеп тұр, жүзі оның қарашы
Өзен болса, біз өзеннің сағасы
Гүлжан тәтей- ұлағатты ұстазым
Гүлжан тәтей- бес баланың анасы

Отыз жылдай бізге білім бергелі
Ол да болса ерен оның еңбегі
Мақтан етер шәкірттері, ұжымы,
Туған-туыс, ағайыны елдегі

Ұстаз жолын өрмектей ғып өріңіз
Мына бізге үлгі болсын жолыңыз
Бар бейнетің артта қалып, уа, тәтей!
Зейнетіңнің тек қызығын көріңіз

ЖЕҢІС ЖОЛЫНДА

«Соғыс! Соғыс!» төбе шашың тік тұрар
Бұл соғысты бастап жүрген кім бұлар?
Адам қанын суша ағызам деп келген
Әлде олар жарым еспе жын құмар
Бес әріптен тұратұғын суық сөз
Өңіменен өтетіндей кімге ұнар
Өзегінді өртейтұғын мына өртті
Өршіткенді адам бар ма басқа ұрар

Қорқыныш пен үрей билеп баршаны
Құлағандай төбесінен аспаны
Жайбарақат жазы айналды түнекке
Сары уайым болып санап басқаны
Тілектерін, тәтті ойларын тас қылып
Жүректерін шайлықтырып тастады

Кім болды екен сұм соғысты қолдаған
Адам жанын езгідей ғып қорлаған
Айуанның ақыл емес, санасын
Қасіреттің қара бұлты торлаған
Бейбіт елді жемтігіндей көрді ме
Қанаттарын қара құстай қомдаған
Адалдыққа арам пышақ сұғатын
Адам емес, фашист екен оңбаған

Құс төгілте әнін салған бақ қалды
Жас жігерден жайраңдаған шақты алды
Сұм соғысқа Ана атаулы аңырап
Көкіректен бар лағінетін ақтарды
Қаншама жас қаны қайнап тамырда
Қару алып, қан майданға аттанды.
Жалындай боп жанған ерлер туыстың
Көз алдында мәңгілікке сақталды

Алдында жау, көзінде қан ойнаған
Қанды көрсе қасқырларша тоймаған
Жолындағы кездескенін жапырып
Әрбір сәтін ащы сумен тойлаған
Көп кешікпей істері оңға баспады
Бейбіт елді жоқ қылам деп ойлаған

Шыдай алмай тас жүректер тебіске
Арам ойы шыға қалып теріске
Шемішкедей шағылып-ақ жатты олар
Шегірткедей ұшам деген егіске
Біздің әскер тізе қоса бірігіп
Ойсырата соққы берді неміске

Өлектен өрілген өмір _____

Отан үшін басын тіккен өлімге
Майдангерлер ұлы ерліктің өрінде
Қорғай алып қас жауынан өз жерін
Бейбіт күнді орнатты олар өмірде
Ардагерді, аталарын ұрпағы
Көтеруде құдіреттің төріне

МЕН ЕЛІМДІ ЖӘНЕ ПРЕЗИДЕНТІМДІ МАҚТАН ТҰТАМЫН!

Көк байрақ желбіреген туым барда,
Keң -байтақ жерім, орман-нуым барда,
Аққу -қаз айдынында тербетілер,
Таусылмас өзен-көлім суым барда.
Кезінде аз қазағым азап көрді,
Жоңғар мен қалмақ сынды қуы барда.
Қырылды қанша қазақ ақтабанда,
Алшысын аштық келіп қуырғанда.
Дұшпандар бабалардан сескеніпті,
Қылышын қынабынан суырғанда.
Арыстай азаматтар кете барды,
Қуғын мен сүргінге кеп ұрынғанда.
Аталар атқа қонды Отаным деп,
Соғыстың беті бері бұрылғанда.
Жастарың желтоқсанда көтерілді,
Көңілі көк аттыдан суынғанда.
Тұғырға тәуелсіздік тұрақтады,
Жиырма екі жыл толады жуыр маңда.

Бейбіт күн бесігінде тербетіпті,
Бақытты мына біздер туылғанда.
Қуанам егемендік алғаныма,
Сай келген бабалардың талғамына.
Жетпіс жыл сүйрелеген СССР-дің,
Қуанды ел, оңбай артта қалғанына.
Себебі, сендіріп еді сан халықты,
Қолынан келмес істің жалғанына.
Ырысы ыдырап-ақ кете барды,
Орақ пен көтерсе де балғаны да.
Арманы орындалды бабамыздың
Біткендей тауға тірлік, тасқа қына.
Қайрат пен Ербол, Нұржан ағаларым
Ұмтылды әділдіктің асқарына.
Ерлікпен қыршын ғұмыр қиылды ғой,
Жете алмай арайланған таңға мына .
Атпай тұрып тәуелсіздік таңы әлі,
Алтайымдай ұлаң-ғайыр даланы,
СССР ойыншық қып шығысты,
Қатты улады мәңгүрттікпен сананы.
Семейімде ядролық жарылыс,
Ашылып-ақ жатты кеңге араны.
Зардап шегіп зэрлі удан табиғат,
Тарап жатты жаңалықтар қаралы.
Жасқа толып жас баланың жанары,
Және айырып анасынан баланы.
Өлім-жітім күннен-күнге көбейіп,
Қайран жүрек болған кезде жаралы.

Өлеңмен өрілген өмір _____

Қайғы шеккен өз ұлтына, халқына,
Елбасымыз іс жасады даналы.
Олжас сынды ақынменен бірігіп,
Семейдегі полигонды жабады.
Тәуелсіздік тірлігіме енгелі,
Жастар еді Елбасымның сенгені.
Түтіндері түзу ұша бастады,
Ағайын мен бауырлардың елдегі.
Алға басып әр істері, қырандай,
Биіктерге қанаттарын сермеді.
Өзін-өзі таныта алған баршаға,
Қайсар қазақ қайсысынан кем еді?
Нұр ағамның арқасында ұлтыма,
Дағдарыстың татымады кермегі.
Ресей келіп, солтүстікті әкетем,
Дегендерге қарсыласып бермеді.
Алматыны Ақмолаға көшіріп,
Аш көздердің арамдығын жерледі.
Ертегідей Елорданың ертеңін,
Сарыарқаның самалына тербеді.
Күн күлімдеп, түнде бетін ай жуған,
Астанаға басқа қала тең бе еді?!
Биыл, міне, нақ 20 жыл толыпты,
Елбасымыз енгізгелі теңгені.
Тұғырыма теңге тұрақтап қалған соң,
Сап тиылды орыстардың ермегі.
Көрегендік таныта алған өз ұлын,
Ұлы халқы «Міне, нағыз ер!» деді.

Айналған еліміздің данасына,
Теңеймін Елбасымды бар асылға.
Қиын-қыстау кездері шетке кеткен,
Жинап жатыр қандастарын қол астына.
«ЕХРО - 2017» ұтып алып,
Өткізбекші Астана қаласында.
«Қазақстан – 2050» стратегиясы ,
Енеді жас ұрпақтың санасына.
Дамыған салалары бар жағынан,
Енгізбекші отыз ел арасына.

Тәтті жыр кеп тұрғанда таңдайыма,
Қырандай биіктерге самғайында.
Көл разы- аққу-қазы әнге салған,
Ел разы - бүгінгі күн жағдайына.
Елбасы алып шықты қиындықтан,
Кездесіп қалсақ-тағы қандайына.
Сәбидің шаттық есіп бал жүзінен,
Күлкісі естіледі әрдайым да.
Нұр аға нағыз ер екен ғой ,
Қазақтың туа біткен маңдайына.
Айналған әкесіне Астананың,
Елбасым алатаудай асқаралым.
Халқын ойлап, елінің қамын жеген,
Нұр аға қазағынды тастамағың.
Қазақты таныта алған мына әлемге,
Нұрсұлтан ағамменен мақтанамын!

ЗАР ЗАМАННЫҢ ШЫНДЫҒЫ

Ұлы Абай даналығы болған себеп,
Інісі Шәкәрімнің орны бөлек.
Жасынан ағасынан тәрбие алып,
Білімді тез меңгерген өте зерек
Адамын адалдыққа тартамын деп,
Заманын жүрген екен екшеп – елеп
Жалқаулық, жатып ішер, ұрда – жықтар,
Ойласаң осыларың кімге керек?
«Жастарға» жігер берді жырыменен,
Алуға ғылым – білім бәрің кел деп.
Бүгінгі ұрпағы да оқып жатыр,
Үлгі алар поэмасын «Еңлік – Кебек»
Інісі Тоқтамыстың Кебек аты,
Туыс тартып, түңілер көрген жаты
Көзі өткір, кең иықты жігіт екен
Осындай болып келер батыр заты.
Үлкенді аға тұтып сыйлай білсе,
Кішіге кішіпейіл, қолқанаты.
Қауіптен қорықпайтын бұл
мықтының,
Сауықпен өтіп жатты салтанаты.
Түсінген жаманды да жақсыны да,
Ісінен көрінеді нақ шынында
Қорғайтын халқын жаудан осы Кебек,
Бір өзі әрі батыр, тақсыры да

Байлардан байлық асып ақтарылса,
Кедейден байқап жүр-ақ тапшыны да
Сөйлесіп жындарымен болжам айтар
Барады іздеп Нысан бақсыны да.

Бұл шындығым, емес қой деп мазағым,
Алға тартты бақсы батыр азабын
Аз – ақ уақыт ғұмыр ғана кешесің,
Келер күннің көре де алмай ғажабын
Жолықпа деп ескертеді пәлеге
Шаттығыңның көргің келсе базарын
«Пәле» деген бір сұлу қыз өзіңе
Аударарды ықыласын, назарын
Жар етемін десең егер оныңды,
Содан болар мына сенің ажалың.

Жын –періге әсте Кебек сенбеді,
Сенгісі де оның мүлде келмеді.
Аңшылыққа әуестеніп, құмартып,
Бүркіт болды қолында ұстар ермегі
Алғашқы қар қарашада жауғанда,
Қыран құсын қашқан аңға сермеді.
Бір уақытта көтеріліп ақ боран,
Алай – дүлей кең далаға өрледі
Қызыл түлкі қуып жүрген ер Кебек,
Қайда кетіп қалғанын да білмеді.
Түн жарымы болған кезде адасып,
Бір Матайдың қонысына кіреді...

Азғана жұрт бір үйдегі шамалы,
Бойжеткенге батыр Кебек қарады

Өлеңмен өрілген өмір _____

Есімі оның Еңлік болып келетін,
Жанған оттай жанады екен жанары
Атастырған жігітін де ұнатпай ,
Жүрген жанғой жүрегі де жаралы
Айтқан сайын бар шындықты сол сұлу,
Кебектің де ашылады араны
Бар мүмкіндік – қашып кету болған соң,
Екеуі де сөз байласып қалады.

Кебек кетті Еңлікті алып – қашып,
Қыз қайда деп елі жүр қатты сасып,
Наймандардың бір қызын жоғалтқанға,
Тобықты жүр әр күнін қайғы басып,
Екі жастың орынын айтпаса егер,
Найман жақтың намысқа беті ашық.
Не екеуін өлтіріп, не жұртыңның,
Жіберем деп судай қып қанын шашып.

Қос ғашық жоғалған мен апта – айлап,
Тобықтысы ақыры берді байлап
Атқа байлап өлтірді екеуін де,
Найманның да шарадай көзі жайнап
Өлтірген озбырларды ойлағанда,
Кетеді намыс буып, жыным қайнап
Қанша Еңлік – Кебектер бұл өмірде,
Келе жатыр жайқалып, әсте жайлап
Бейбіт күнге дән разы жастарымыз,
Білімге де ден қойған, терең бойлап
Келеді, әне, екі жас, қол ұстасып,
Сәуірдегі ғашықтар тойын тойлап!

БАРАСЫҢ ӨРЛЕП, БИКТЕП.

Мағжан атың – ұмытылмас өр есім,
Жас санамды жырмен тербеп келесің.
Әр жырларың әнге бөлеп тұрады – ау,
Кең даламнаң ой мен қырын, белесін.

Болашаққа сенген ақын сен бе едің,
Сүйіншілеп жеткен әлде жел ме едің
Заманынан оза туған арда ақын,
Қанатыңды қыран құстай сермедің
Ой –өрісің қалықтады кеңдікке,
Татсаңдағы тар тірліктің кермегін
Аққайыңдар арулардай аймалап,
Сарыарқаның самалына тербелдің.

Сен ыстық от, жырың жалын лаулаған.
Бар әлемді шарпыды өрттей қаулаған
Жыр алыбы сендей данам тұрғанда,
Аласарып кетеді ғой тау маған
Сенің сұлу, сырлы, жырлы өлеңің,
Бүгінгі ұрпақ жүректерін жаулаған
Шабыттансам, балғын ойым жетелер,
Табиғатқа сиқырымен баураған.

Тылсым тағдыр сені тәлкек қылса да,
Сағың содан қаншама рет сынса да

Өлеңмен өрілген өмір

Қорықпадың қаталдықтың бетінен,
Қылышынан қан сорғалап тұрса да

Беу, ақыным, өнердегі аталым,
Көбейтем деп көзі ашықтың қатарын
Өз ұлтының камын ойлап жүргенде,
Қалай ғана «халық жауы» атандың

Сендей ақын болған емес осалым,
Жақұт етіп, жырға өзінді қосамын.
Егеменді ел болғанда қайран ер.
Қасіреттің қамытынан босадың

Сен тірегім, қуанышым орасан,
Жырларыңның әр парағын сан ашам
Не көрмедің ұлтың үшін ұлы боп,
Өткен күнге ойлы көзбен қарасам
Үміт артып, сене білген бүгінгі,
Жастарыңның бірі болып жарасам.
Қателесе қоймасым да және анық,
Бір өзінді ұлы Антейге баласам.

Шарпыса да жас жаныңды күйік көп,
Сол күйігің сөнді басын иіп кеп
Жалын жырың жүректерге жетумен,
Ұрпақтарың оқып жатыр сүйіп тек
Тәубе қылған Тәуелсіздік таңымда
Мағжан атың барады өрлеп, биіктеп!

БАРАСЫҢ ӨРЛЕП, БИКТЕП.

Мағжан атың – ұмытылмас өр есім,
Жас санамды жырмен тербеп келесің.
Әр жырларың әнге бөлеп тұрады – ау,
Кең даламнаң ой мен қырын, белесін.

Болашаққа сенген ақын сен бе едің,
Сүйіншілеп жеткен әлде жел ме едің
Заманынан оза туған арда ақын,
Қанатыңды қыран құстай сермедің
Ой – өрісің қалықтады кеңдікке,
Татсаңдағы тар тірліктің кермегін
Аққайыңдар арулардай аймалап,
Сарыарқаның самалына тербелдің.

Сен ыстық от, жырың жалын лаулаған.
Бар әлемді шарпыды өрттей қаулаған
Жыр алыбы сендей данам тұрғанда,
Аласарып кетеді ғой тау маған
Сенің сұлу, сырлы, жырлы өлеңің,
Бүгінгі ұрпақ жүректерін жаулаған
Шабыттансам, балғын ойым жетелер,
Табиғатқа сиқырымен баураған.

Тылсым тағдыр сені тәлкек қылса да,
Сағың содан қаншама рет сынса да

Өлеңмен өрілген өмір _____

Қорықпадың қаталдықтың бетінен,
Қылышынан қан сорғалап тұрса да

Беу, ақыным, өнердегі аталым,
Көбейтем деп көзі ашықтың қатарын
Өз ұлтының қамын ойлап жүргенде,
Қалай ғана «халық жауы» атандың

Сендей ақын болған емес осалым,
Жақұт етіп, жырға өзіңді қосамын.
Егеменді ел болғанда қайран ер.
Қасіреттің қамытынан босадың

Сен тірегім, қуанышым орасан,
Жырларыңның әр парағын сан ашам
Не көрмедің ұлтың үшін ұлы боп,
Өткен күнге ойлы көзбен қарасам
Үміт артып, сене білген бүгінгі,
Жастарыңның бірі болып жарасам.
Қателесе қоймасым да және анық,
Бір өзіңді ұлы Антейге баласам.

Шарпыса да жас жаныңды күйік көп,
Сол күйігің сөнді басын иіп кеп
Жалын жырың жүректерге жетумен,
Ұрпақтарың оқып жатыр сүйіп тек
Тәубе қылған Тәуелсіздік таңымда
Мағжан атың барады өрлеп, биіктеп!

ПОЛИЦИЯ - МЕНІҢ ҚОРҒАНЫМ.

Бүгінгі мынау заманда,
Басымыз бүтін аманда
Қоғамды қорғап жүреді
Полициямыз қашанда!

Ұлтымның сүйген ұланы.
Елімнің олар қыраны
Сөздері айтқан заңдылық,
Көздері неткен қырағы!

Күндіз де тыным таппайды,
Түнде де кірпік қақпайды.
Егеменді елімнің,
Тыныштығын сақтайды.

Суға да мұздай түседі
Отқа да күйіп піседі
Қатерлі қауып болса да
Ойланбай – ақ кіріседі.

Көңілге бәрін түйіп – ап,
Жүрсе де ісін сүйіп – ақ
Тағдыры қылдың үстінде,
Қызметтері қиын – ақ.

Өлеңмен өрілген өмір _____

Оқиға болса ұмтылып,
Бір сәтке өзін ұмытып
Танытса ерен ептілік,
Қылмыскер кетпес құтылып.

Әркімнің өсер жолы бар,
Көмекке созар қолы бар.
Бүгінгі бейбіт өмірде,
Ерлікке толы орның бар.

Киімі қандай қарашы,
Орденін оның санашы
Әр күні, әр таң, әр жылы –
Өмір мен өлім арасы.

Қақтығыс бар ғой әлі де,
Пәле де тұрар әріде
Жұрты үшін жанын беретін,
Құрметке лайық бәріде!

Елжіреп тұрса жүрегім,
Тілектесің болып жүремін
Полиция- менің қорғаным,
Тірлікте менің тірегім.

Құрықтап қоғам қылмысын,
Ұлы істе жүр ғой ұл – қызың
Ерлік пен еңбек жемісі –

Иыққа қонса жұлдызың.
Орнатып өмір тазасын,
Адымдап алға басасың.
Тәртіптің қатал сақшысы –
Полициям менің жасасын!

ӨРЛЕЙ БЕР, ҰЛЫ АРМАНҒА.

Шаттықтың шалқып әнімен,
Білімнің беріп нәрінен
Мерейі тасып мектебім,
Асқақтап тұр – ау бәрінен.

Ұстазым білім ұсынған,
Біліммен біздер ысылған
Жол ашып ұлы өмірге,
Түлегін талай ұшырған.

Ұстанған достық – бірлікті,
Көресің қызу тірлікті
Шәкіртін терең оқытқан,
Ұстаздар неткен білікті.

Көбейіп шәкірт қатары,
Өнермен шықсың атағы
Қатысып әрбір сайысқа
Жұлдемен келіп жатады.

Өлеңмен өрілген өмір _____

Жеткіншек әр кез асығар,
Мектепке қарай жетуге
Көненің көзін айғақтар
Мұражай қызмет етуде.

Мектебім – алтын ұямыз,
Талайға әлі танылар.
Ақын да, шебер, спортшы,
Бәрі де бізден табылар.

Оқу ғой бізге керекі,
Жемісін жылда береді
Әр жылғы ҰБТ кезінде,
Жан салмай алда келеді

Ұмтылыс керек, ұмтылыс,
Қанатты серме, қамданда
Өрлейбер менің мектебім,
Қол созып тұрған арманға!

Өлеңмен өрілген өмір _____

ТӘТЕМЕ

Бексейіттегі Гүлнәр тәтесінің туған күніне

Өлеңім әзіл болып өрілерсің
Немесе күлкі болып төгілерсің
Туған күн құтты болсын тәтті тәтем
Шықтыңыз елу сегіз өріне шын
Желкелеп жездемізді жүгіртуден
Еркелеп тұруға да ерінесің
Пеш жанып, үй қайнаған кезде ғана
Тұра сап екі сағат керілесің
Тамағың әлі дайын болмаса егер
Жата қап және тағы тебінесің
Жездемнің арқасында кемпір емес
Сондықтан қыздай болып көрінесің

Болады бір өзінді Күн десем де
Құлпырған қызғалдақтай гүл десем де
Әрқашан әзілдесіп, ойнап-күліп
Тәттемен тәп-тәтті әркез күн кешемде
Санжарың сақшыдай-ақ бақылайды
Көзіңе шыбын құрлы ілмесен де
Өзінді ел керемет құрметтейді
Картошка жәріттеуді білмесен де

Көрпесін ою салып құраған көп
Тәтеміз көпшілікке ұнаған көп

Соғымын жездемізге жегізбестен
Әр жерге мүшелерін тығама кеп
Санжар мен Ілиясқа ескертеді
Ештеңе погребтен ұрлама деп
Бір маған погребті көру арман
Көңілім көрмей оны тынама тек
Қорқамын көріп жатып, ұстап алса
Құйрыққа сыпырғышпен ұрама деп
Өзіңіз погребке түскен кезде
Абайсыз, тайып кетіп, құлама тек
Кампотын әкеп тұрып айтады екен
Қанша жыл тұрғандығын сұрама деп
Тәп-тәтті кампотына тойынған жұрт
Ойлайды бұл тәтемді ғұлама деп
Қорқамын сол банкіден компот емес
Бір күні «джин» атып шығама деп

Уа, тәте неткен өзің киелісің!
Ұрпағың сізге басын ие берсін
Тәтеміз туған күнде күлім қағып
Үстіне жылтыр көйлек кие берсін
Жарасып жездемменен әр жылда да
Жаратқан жақсылығын үйе берсін
Ұяңа жылулық пен шаттық сыйлап
Қораңа құлындайтын бие берсін
Қып-қызыл алмадай ғып тәтем бетін
Санжары шөпілдетіп сүйе берсін
Банкіден шыға қалса сол джиніңіз

Өлеңмен өрілген өмір _____

Пайдасы өзіңізге тие берсін
«Не керек әміршім» деп сұрағанда
«Нұртайдан теріп берші шие» дерсің

Әзілдеп жүрмесекте кісі елінде
Тойыңда шие құсап пісемін де
Алдыңғы жылдан қалған кампотыңды
Сүйсініп, бүгін тағы ішемінде
Биылғы дайындайтын кампотыңды
Ішерміз келе жатқан мүшелінде!

МАЗМҰНЫ

Кіріспе.....	5
Тастамбеков Өзбек Сабырұлы	
Өлеңмен өрілген өмірбаяным.....	9
Құттықтау. Ойын мен ойы аралас <i>Тимка досыма мүшел жасына толған кезде.....</i>	12
Жемқорлар.....	14
Қош келдің, Жаңа Жылым!.....	17
Арнау.....	19
Темірболат Божанұлының 50 жасқа толғаны.....	21
Бата Нұртаев Темірболат Божанұлына арналған.....	24
Алпыста мінгендейсің ұлы таққа. <i>Темке досыма 60 жасқа толу құрметіне</i>	25
Асланға арнау Құда балаға 19 жаста.....	27
<i>Салмақты болып ойыңыз, Құтты болсын тойыңыз!</i> Мухамедияр ағайдың зейнетке шығуына арнау.....	29
Соғыс таңбасы.....	31
Сағынып жүрмін өзіңді.....	34
Біздің ауыл.....	35

Тәуелсіздік – тұғырым.....	36
Жауыр болған «Жаңағы».....	38
Жынды боран.....	39
Арнау.....	40

Әңгімелер

Мәңгі сор.....	43
Табақ тартудың тәртібі.....	49
Бір ауылдың түлеп ұшқан жастары едік.....	50
Бірінші әңгіме.....	57
Екінші әңгіме.....	58
Үшінш әңгіме і.....	60

Әзіл әңгімелер

Шағырай бидің айтқаны.....	62
Сыбағасын алған сылқым	63

Тастамбеков Фархат Өзбекұлының өлеңдері

Анама.....	66
Біздің ауыл.....	67
Менің Қазақстаным.....	68
Астанаға тарту.....	70
Мағжанның аруақ еліне	71

Өмірім менің кырық градуста қайнаған.....	72
Күн ұлы.....	74
*****	76
Сіз ғашықсыз, аға! (немесе мәңгілік махаббаттың мысалы).....	79
Астана асқақтасын ажарым.....	81
Сен.....	82
Астана	84
Сен.....	87
Қараша үйі Мұқаңның.....	86
«Жауыр болған тақырып».....	88
Бұл, футбол!!!.....	89
Ақын өткен қаратып талай мыңды.....	90
Мағжанға.....	92

АУДАРМАЛАР

The Show Must Go On.....	94
You'll Never Walk Alone.....	96
Bon Jovi - It's My Life.....	97

Shah Rukh Khan - Janam Janam

(Dilwale саундтрек, аударма).....	99
Zaalima Raees.....	101
(Shah Rukh Khan & Mahira Khan)	
James Arthur - Impossible	103

Сабыр Санжар Өзбекұлының өлеңдері

Хош келдің, Өз-Наурыз!.....	105
Соқ қоңырау, сыңғырлап!.....	107
Ардагерлерге.....	108
Анама.....	109
Мақтанышы қазақтың.....	110
Туған тілім тұрғанда	112
Ұлы Абайға ұқсап бақ.....	113
Ұлы Абайға.....	114
Ұстазым мен қыздарға.....	115
Ұстаздар асыл жандар ғой	116
Ұлы елін ұштастырған әлемімен.....	117
Мағжан жыры- мәңгілік.....	119
Көктем.....	121
Соңғы қоңырау.....	122
Гүлжан татейге.....	124
Жеңіс жолында.....	125

Мен елімді және Президентімді мақтан тұтамын!.....	127
Зар заманның шындығы.....	131
Барасың өрлеп, биіктеп.....	134
Полиция - менің қорғаным.....	136
Өрлей бер, ұлы арманға.....	138
Тәтеме Бексейіттегі Гүлнәр тәтесінің туған күніне.....	140

«ӨЛЕҢМЕН ӨРІЛГЕН ӨМІР»

Авторы:
ТАСТАМБЕКОВ Ө. С.,
ТАСТАМБЕКОВ Ф. Ө.,
САБЫР С. Ө.

Жинақтаған:
Мұстапина Ә. М.

Безендірген және беттеген:
Бақтыгүл Мейрамқызы

Басуға жіберілді 2017 жыл маусым айында.
Қағазы Офсет. Пішіні: 145x205
Таралым 20 дана. Тапсырыс №6 Келісім баға
«Фабрика Рекламы ЕСБ» ЖШС
150000, Петропавл қаласы, Сүтішев көшесі 49
Тел: 8(7152)503888 Email: 527500@bk.ru
2017 жыл